

Civilutskottets betänkande 2025/26:CU15

Ersättningsrätt samt insolvens- och utsökningsrätt

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, huvudsakligen med hänvisning till gällande rätt, pågående arbete i frågorna och tidigare ställningstaganden. Motionsyrkandena handlar om bl.a. skadestånd, utmätning, skuldsanering samt slutlig preskription.

I betänkandet finns 16 reservationer (S, V, C, MP).

Behandlade förslag

36 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2025/26.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	7
Kränkningersättning	7
Anhörigersättning	9
Solidariskt skadeståndsansvar	10
Det allmännas skadeståndsansvar	13
Betalning av skadestånd	14
Ett utvidgat skadeståndssystem	16
Frågor om hemförsäkring	19
Övriga försäkringsrättsliga frågor	21
Kostnadsfördelning efter bristande kreditprövning	23
Utökade möjligheter att utmäta fordon	27
Förbehållsbeloppet vid löneutmätning	31
Avräkningsordningen	34
Barnkonsekvensanalys av det insolvensrättsliga regelverket	35
Frågor om skuldsanering	38
Slutlig preskription	43
Kontroll vid konkursansökan m.m.	44
Reservationer	48
1. Anhörigersättning, punkt 2 (C)	48
2. Betalning av skadestånd, punkt 5 (C)	48
3. Frågor om hemförsäkring, punkt 7 (S)	49
4. En ny försäkringslösning, punkt 8 (S, MP)	50
5. Verktyg för jämförelser mellan försäkringsbolag, punkt 9 (S)	50
6. Kostnadsfördelning efter bristande kreditprövning, punkt 10 (S, V)....	51
7. Förbehållsbeloppet vid löneutmätning, punkt 12 (V)	52
8. Avräkningsordningen, punkt 13 (S, V, C)	52
9. Barnkonsekvensanalys av det insolvensrättsliga regelverket, punkt 14 (V)	53
10. Allmänna förutsättningar för skuldsanering, punkt 15 (S).....	54
11. Skuldsanering av vissa slags skulder, punkt 16 (V, MP).....	55
12. Betalningsplanen vid skuldsanering, punkt 17 (S, C, MP)	55
13. Betalningsplanen vid skuldsanering, punkt 17 (V)	56
14. Slutlig preskription, punkt 18 (V).....	57
15. Kontroll vid konkursansökan m.m., punkt 19 (S).....	57
16. Kontroll vid konkursansökan m.m., punkt 19 (C)	58
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	59
Motioner från allmänna motionstiden 2025/26	59

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Kränkningersättning

Riksdagen avslår motion
2025/26:2041 av Johanna Rantsi (M).

2. Anhörigersättning

Riksdagen avslår motion
2025/26:3581 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 15.

Reservation 1 (C)

3. Solidariskt skadeståndsansvar

Riksdagen avslår motion
2025/26:3242 av Marléne Lund Kopparklint (M).

4. Det allmännas skadeståndsansvar

Riksdagen avslår motion
2025/26:1516 av Kristina Axén Olin (M).

5. Betalning av skadestånd

Riksdagen avslår motion
2025/26:832 av Mikael Larsson (C).

Reservation 2 (C)

6. Ett utvidgat skadeståndssystem

Riksdagen avslår motion
2025/26:3138 av Joar Forssell (L).

7. Frågor om hemförsäkring

Riksdagen avslår motionerna
2025/26:1156 av Hanna Westerén (S),
2025/26:2731 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2 och
2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 22.

Reservation 3 (S)

8. En ny försäkringslösning

Riksdagen avslår motion
2025/26:3732 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 19.

Reservation 4 (S, MP)

9. Verktyg för jämförelser mellan försäkringsbolag

Riksdagen avslår motion
2025/26:3733 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 50.

Reservation 5 (S)

10. Kostnadsfördelning efter bristande kreditprövning

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 11 och

2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 16.

Reservation 6 (S, V)

11. Utökade möjligheter att utmäta fordon

Riksdagen avslår motion

2025/26:113 av Angelica Lundberg (SD) yrkandena 1, 3 och 4.

12. Förbehållsbeloppet vid löneutmätning

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:110 av Angelica Lundberg (SD) yrkandena 1 och 2,

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 6 och

2025/26:1212 av Eva Lindh (S).

Reservation 7 (V)

13. Avräkningsordningen

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 9,

2025/26:1898 av Mattias Jonsson och Dzenan Cisija (båda S),

2025/26:3181 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 17 och

2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 13.

Reservation 8 (S, V, C)

14. Barnkonsekvensanalys av det insolvensrättsliga regelverket

Riksdagen avslår motion

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 7.

Reservation 9 (V)

15. Allmänna förutsättningar för skuldsanering

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:1153 av Hanna Westerén (S) och

2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkandena 10 och 12.

Reservation 10 (S)

16. Skuldsanering av vissa slags skulder

Riksdagen avslår motion

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 8.

Reservation 11 (V, MP)

17. Betalningsplanen vid skuldsanering

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 5,
2025/26:3181 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 15 och
2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 11.

Reservation 12 (S, C, MP)

Reservation 13 (V)

18. Slutlig preskription

Riksdagen avslår motion

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 10.

Reservation 14 (V)

19. Kontroll vid konkursansökan m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:3181 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 4 och 5 samt

2025/26:3590 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 82.

Reservation 15 (S)

Reservation 16 (C)

Stockholm den 5 februari 2026

På civilutskottets vägnar

Malcolm Momodou Jallow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Malcolm Momodou Jallow (V), Mikael Eskilandersson (SD), Joakim Järrebring (S), David Josefsson (M), Leif Nysmed (S), Roger Hedlund (SD), Laila Naraghi (S), Lars Beckman (M), Denis Begic (S), Rashid Farivar (SD), Anna-Belle Strömberg (S), Jennie Wernäng (M), Larry Söder (KD), Alireza Akhondi (C), Björn Tidland (SD), Amanda Palmstierna (MP) och Mats Persson (L).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet ca 40 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2025/26 om olika ersättningsrättsliga samt insolvens- och utsökningsrättsliga frågor. Motionsyrkandena handlar bl.a. om kränkingsersättning, hemförsäkring, utmätning, skuldsanering samt slutlig preskription. Förslagen i motionerna finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Kränkningersättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om kränkningersättning. Utskottet hänvisar till gällande rätt och tidigare ställningstagande.

Motionen

I motion 2025/26:2041 av Johanna Rantsi (M) begärs ett tillkännagivande till regeringen om att öka skadestånden till dem som har utsatts för sexualbrott.

Rätt till skadestånd för kränkning

Enligt skadeståndslagen (1972:207) ska den som allvarligt kränker någon annan genom brott som innefattar ett angrepp mot hans eller hennes person, frihet, frid eller ära ersätta den skada som kränkningen innebär (2 kap. 3 §). Skadeståndslagen anger inte med vilka belopp kränkningersättning ska betalas, men den innehåller vissa riktlinjer för hur ersättningen ska bestämmas.

Under 2022 infördes vissa lagändringar som syftade till att stärka brottsoffers rätt till skadestånd (prop. 2021/22:198, bet. 2021/22:CU20, rskr. 2021/22:326). Lagändringarna handlade bl.a. om att åstadkomma en påtaglig höjning av nivåerna på kränkningersättning genom att upprättelsemomentet i regleringen stärktes. Vidare lades ytterligare fyra omständigheter till i uppräkningslistan av omständigheter som särskilt ska beaktas när kränkningersättningen bestäms.

Skadestånd med anledning av kränkning bestäms efter vad som är skäligt med hänsyn till handlingens art och varaktighet och på ett sätt som även innebär att den kränkte får upprättelse för angreppet (5 kap. 6 § skadeståndslagen). Vid skälighetsbedömningen ska det särskilt beaktas om handlingen

1. haft förnedrande eller skändliga inslag
2. varit ägnad att framkalla allvarlig rädsla för liv eller hälsa
3. riktat sig mot någon med särskilda svårigheter att värja sin personliga integritet
4. inneburit missbruk av ett beroende- eller förtroendeförhållande eller riktat sig mot någon som den skadeståndsskyldige har eller tidigare har haft ett nära förhållande till
5. varit ägnad att väcka allmän uppmärksamhet eller tagits upp med ett tekniskt hjälpmedel under förhållanden som inneburit risk för att upptagningen sprids
6. utförts av flera personer tillsammans mot den skadelidande eller

7. innefattat hot som påtagligt har förstärkts genom anspelning på ett våldskapital.

När det gäller kränkningsserättningens storlek anförde regeringen följande i den tidigare nämnda propositionen (s. 24):

De lagändringar som nu föreslås syftar till att åstadkomma påtagliga höjningar av nivåerna på kränkningsserättning. Utredningen redovisar sin syn på hur förslagen bör påverka de framtida nivåerna (SOU 2021:64 s. 164–181). De nivåer som redovisas i betänkandet innebär mer eller mindre en fördubbling jämfört med nuvarande nivåer. Remissinstanserna är överlag positiva till utredningens syn i frågan. Regeringen anser att utredningens syn på ersättningsnivåerna framstår som rimlig och ansluter sig därmed, i linje med vad Lagrådet efterfrågar, till de nivåer som redovisas av utredningen. Det är en uppgift för rättstillämpningen att med denna utgångspunkt bestämma ersättningsens storlek utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Till skillnad från vad Hovrätten för Västra Sverige anser, rubbar förslagen inte den grundläggande ansvarsfördelningen mellan lagstiftaren och rättstillämparen.

Regeringen vill även framhålla vikten av att rättstillämpningen ser till att ersättningsnivåerna utvecklas dynamiskt genom att de successivt anpassas efter förändringar i penningvärdet och samhällsvärderingarna och i takt med att nivåerna på andra jämförbara ideella skadestånd utvecklas. Detta är givetvis ingen enkel uppgift, men likväl något som följer av hur reglerna om kränkningsserättning är utformade och av ersättningsens funktion.

Tidigare behandling

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat motsvarande motionsyrkande som det som nu är aktuellt om att öka skadestånden till dem som utsatts för sexualbrott, bl.a. under våren 2023 i betänkande 2022/23:CU7. Motionsyrkandet avstyrktes då med bl.a. följande motivering:

Utskottet konstaterar att 2022 års reform om stärkt rätt till skadestånd för brottsoffer syftar till att åstadkomma påtagliga höjningar av nivåerna på kränkningsserättning, bl.a. genom att upprättelsemomentet i regleringen har stärkts. De ersättningsnivåer som redovisades i lagstiftningsärendet innebär mer eller mindre en fördubbling jämfört med tidigare nivåer. I lagstiftningsärendet framhölls också vikten av att rättstillämpningen ser till att ersättningsnivåerna utvecklas dynamiskt genom att de successivt anpassas efter förändringar i penningvärdet och samhällsvärderingarna och i takt med att nivåerna på andra jämförbara ideella skadestånd utvecklas. Även om detta inte är någon enkel uppgift är det likväl något som följer av hur reglerna om kränkningsserättning är utformade och av ersättningsens funktion, underströks det.

Därmed ser utskottet inte skäl att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida [...].

Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Som redovisas ovan syftar de lagändringar som trädde i kraft den 1 juli 2022 till att åstadkomma påtagliga höjningar av nivåerna på kränkningsersättningen, bl.a. genom att upprättelsemomentet i regleringen har stärkts. Utskottet står fast vid sitt tidigare ställningstagande, och motionsyrkandet avstyrks således.

Anhörigersättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om anhörigersättning. Utskottet hänvisar till nyligen genomförda lagändringar.

Jämför reservation 1 (C).

Motionen

I kommittémotion 2025/26:3581 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 15 begärs ett tillkännagivande till regeringen om att en kränkningersättning till nära anhöriga bör införas när en person dödsats med uppsåtligt våld eller dödsfallet orsakats av grov vårdslöshet.

Reglerna om ideell ersättning för efterlevande anhöriga

Enligt skadeståndslagen (1972:207) finns det numera två typer av ideell ersättning för efterlevande anhöriga. Den ena benämns anhörigersättning och betalas ut till den som stod en dödad person särskilt nära. Det som då ersätts är s.k. sveda och värk i form av psykiska besvär som går utöver sådana känslor av sorg och saknad som ett dödsfall brukar medföra för nära anhöriga (5 kap. 2 § första stycket 3).

Riksdagen beslutade våren 2022 om lagändringar som syftade till att stärka brottsoffers rätt till skadestånd (prop. 2021/22:198, bet. 2021/22:CU20, rskr. 2021/22:326). Genom lagstiftningsärendet infördes även en ytterligare form av ideell ersättning till anhöriga benämnd särskild anhörigersättning. Enligt 2 kap. 3 a § skadeståndslagen ska den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet genom brott orsakar någon annans död betala särskild anhörigersättning till den som stod den avlidne särskilt nära, om det inte är uppenbart oskäligt.

Den särskilda anhörigersättningen kan betalas ut vid sidan av, dvs. utöver, anhörigersättningen. Det handlar här – i likhet med vad som gäller för kränkningersättning – om att ersätta de momentana känslor av t.ex. chock, förtvivlan, maktlöshet och ilska som typiskt sett uppstår hos den som förlorar en nära anhörig till följd av ett brott. Den särskilda anhörigersättningen ska oberoende av omständigheterna i det enskilda fallet bestämmas till ett skäligt belopp som är lika stort för var och en av de ersättningsberättigade, vilket

innebär att ersättningen ska vara helt schabloniserad (5 kap. 6 a § skadeståndslagen).

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat ett liknande motionsyrkande som det som nu är aktuellt om att införa en kränknersättning till nära anhöriga när en person dödsats av uppsåtligt våld eller dödsfallet orsakats av grov vårdslöshet, senast under våren 2024 (bet. 2023/24:CU10). Motionsyrkandet avstyrktes då med följande motivering:

Utskottet konstaterar att det numera finns två typer av ideell ersättning för efterlevande anhöriga. Den ena är anhörigersättning som ersätter sveda och värk i form av psykiska besvär som går utöver sådana känslor av sorg och saknad som ett dödsfall brukar medföra för nära anhöriga. Den andra formen av ideell ersättning är den särskilda anhörigersättningen, som infördes i juli 2022 genom lagstiftningsärendet Stärkt rätt till skadestånd för brottsoffer. Den särskilda anhörigersättningen betalas ut vid sidan av, dvs. utöver, anhörigersättningen. Det handlar här – i likhet med vad som gäller för kränknersättning – om att ersätta de momentana känslor av t.ex. chock, förtvivlan, maktlöshet och ilska som typiskt sett uppstår hos den som förlorar en nära anhörig till följd av ett brott.

Därmed finner utskottet inte skäl för någon åtgärd med anledning av motionsyrkandet, som därför avstyrks.

Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Som redovisas ovan finns det numera två typer av ideell ersättning för efterlevande anhöriga, anhörigersättning och särskild anhörigersättning. Den särskilda anhörigersättningen infördes i juli 2022. Den särskilda anhörigersättningen betalas ut vid sidan av, dvs. utöver, anhörigersättningen. Det handlar här om att ersätta de momentana känslor av t.ex. chock, förtvivlan, maktlöshet och ilska som typiskt sett uppstår hos den som förlorar en nära anhörig till följd av ett brott. Lagändringar som syftar till att stärka brottsoffers rätt till skadestånd har således trätt i kraft relativt nyligen. Utskottet ser mot den bakgrunden inte anledning att ta något initiativ med anledning av motionsyrkandet, som därför avstyrks.

Solidariskt skadeståndsansvar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en översyn av reglerna om solidariskt skadestånd.

Motionen

I motion 2025/26:3242 föreslår Marléne Lund Kopparklint (M) ett tillkännagivande till regeringen om att tillsätta en utredning som ska se över det solidariska skadeståndsansvaret. Motionären pekar bl.a. på att det solidariska skadeståndsansvaret kan motverka möjligheten för en kriminell person att återanpassa sig i samhället.

Bakgrund

Ett skadestånd ska i första hand betalas av den som har orsakat skadorna. Om flera personer har orsakat skadan, har dessa som huvudregel ett solidariskt ansvar (6 kap. 4 § skadeståndslagen [1972:207]). Det innebär bl.a. att ett brottsoffer kan kräva hela skadeståndet från var och en av dem som gemensamt har orsakat skadan. Den av flera solidariskt ansvariga som betalar skadeståndet till den skadelidande har principiellt en s.k. regressrätt (återkravs rätt) mot övriga ansvariga. Regressrätten är inte reglerad i lag utan följer av allmänna skadeståndsrättsliga principer. Generellt gäller att fördelningen mellan de ansvariga ska göras efter en skälighetsbedömning. De grundläggande reglerna om skadeståndsansvar i skadeståndslagen gäller även underåriga. För personer under 18 år finns dock en särskild begränsning som innebär att den underårige ska ersätta skadan i den utsträckning det är skäligt med hänsyn till hans eller hennes ålder och utveckling, handlingens art, existerande ansvarsförsäkring och andra ekonomiska förhållanden samt övriga omständigheter. (Se 2 kap. 4 §.)

Behandling av frågan om solidariskt skadeståndsansvar för minderåriga i samband med ny brottsskadelag

I propositionen till 2014 års brottsskadelag (prop. 2013/14:94 s. 56 f.) behandlades frågan om solidariskt skadeståndsansvar för minderåriga. Anledningen var bl.a. en gemensam skrivelse från Kronofogdemyndigheten och Barnombudsmannen till Justitiedepartementet om att det solidariska ansvaret för personer under 18 år borde begränsas (Ju2010/5267/L2).

Regeringen ansåg att det inte fanns tillräckliga skäl att ändra reglerna om solidariskt skadeståndsansvar för personer under 18 år. Som skäl för detta angavs bl.a. att ett solidariskt skadeståndsansvar innebär att flera personer gemensamt ska ersätta den skada som de tillsammans har orsakat. Regeringen pekade på att en synpunkt som emellanåt framförs mot att ett sådant skadeståndsansvar även ska gälla för unga personer är att det kan vara orättvist att en person riskerar att få stå för hela skadeståndet trots att det finns flera betalningsskyldiga gärningspersoner. Regeringen förklarade emellertid att ett solidariskt ansvar inte innebär ett likadelningsansvar, dvs. att varje gärningsperson endast ska betala ”sin del” av skadeståndet. Många gånger döms gärningspersoner för att tillsammans ha orsakat brottsoffret skada. Varje gärningsperson är då ansvarig för hela skadan på samma sätt som när skadan

orsakas av en ensam gärningsperson som döms för samma brott. Den skadeståndsrättsliga grundprincipen är att den skadelidande ska ersättas fullt ut, något som det solidariska ansvaret syftar till att underlätta. Det är en annan sak att gärningspersoner efter att ha betalat skadeståndet sinsemellan kan reglera ansvarets slutliga fördelning.

Som skäl för regeringens bedömning anfördes vidare att det finns möjligheter att begränsa skadeståndsansvaret för unga lagöverträdare. Regeringen uttalade att den har förståelse för att den skuldsättning som en solidarisk skadeståndsskyldighet innebär kan drabba unga hårt. Att i ung ålder bli skadeståndsskyldig kan riskera att leda till lång tids skuldsättning, med följden att inträdet i vuxenlivet försenas med försämrade möjligheter att skaffa sig arbete och bostad. Solidariskt skadeståndsansvar kan emellertid också i vissa fall göra det svårare för den unge att bryta med sin kriminella bakgrund och motverka dennes rehabilitering genom att han eller hon på grund av det solidariska ansvaret kan behöva ha fortsatt kontakt med övriga gärningspersoner. Regeringen konstaterade dock att det redan i dag finns möjligheter att begränsa skadeståndsansvaret för personer under 18 år genom regleringen i 2 kap. 4 § skadeståndslagen och anslutande rättspraxis där ett delat skadeståndsansvar har utdömts.

Slutligen anfördes som skäl för regeringens bedömning att ett avskaffande av det solidariska skadeståndsansvaret för lagöverträdare under 18 år skulle drabba brottsoffren. Enligt regeringen kunde principiella invändningar resas mot att avskaffa eller förändra det solidariska skadeståndsansvaret för unga gärningspersoner. Ytterst handlade det nämligen om vem som ska stå den ekonomiska risken för att skadan inte blir ersatt: brottsoffret eller gärningspersonerna. Ett avskaffande av det solidariska ansvaret skulle enligt regeringen innebära att brottsoffren – som till skillnad från gärningspersonerna inte har haft del i skadans uppkomst – blir de som får stå risken för att brottsskadestånd inte blir betalade. Den skadelidande måste då konfrontera var och en av gärningspersonerna i ett försök att få hela sin skada ersatt, något som kan vara både påfrestande och obehagligt.

Regeringen ansåg sammanfattningsvis att fördelarna med att avskaffa det solidariska skadeståndsansvaret för gärningspersoner under 18 år inte överväger nackdelarna. Vad som anfördes i propositionen i fråga om solidariskt skadeståndsansvar för minderåriga ledde inte till några synpunkter från riksdagens sida (bet. 2013/14:JuU38, rskr. 2013/14:255).

Tidigare behandling

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat och avstyrkt motsvarande motionsyrkande om en översyn av det solidariska skadeståndsansvaret, senast våren 2025 i betänkande 2024/25:CU10. Utskottet avstyrkte då motionsyrkandet med hänvisning till riksdagens tidigare ställningstaganden, och riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är fortfarande inte berett att föreslå ett tillkännagivande om en översyn av skadeståndslagens regler om solidariskt betalningsansvar. Motionsyrkandet avstyrks.

Det allmännas skadeståndsansvar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att tillsätta en utredning som ska se över bl.a. det allmännas skadeståndsansvar. Utskottet hänvisar till gällande rätt på området.

Motionen

I motion 2025/26:1516 föreslår Kristina Axén Olin (M) ett tillkännagivande till regeringen om att tillsätta en utredning som ska se över bl.a. det ekonomiska ansvaret när det byggs i riskområden. Motionären anser att ansvarsfrågan bör utredas när kommuner fattar beslut om bl.a. förtätning, bygglov samt, hårdgörande av ytor och dessa åtgärder ökar riskerna för skador på enskildas hus i samband med översvämningar och skyfall.

Reglerna om det allmännas skadeståndsansvar

Det allmännas skadeståndsansvar regleras i 3 kap. skadeståndslagen (1972:207). Av 3 kap. 2 § skadeståndslagen följer att staten eller en kommun ska ersätta skada som vållas genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning. Skador som ersätts är bl.a. personskador, sakskador, rena förmögenhetsskador och skador på grund av att någon annan kränks på sätt som anges i 2 kap. 3 § skadeståndslagen.

Myndighetsutövning i skadeståndslagens mening kan beskrivas som beslut eller åtgärder av det allmänna som har rättsverkningar för enskilda och som är ett uttryck för samhällets rätt att utöva makt över medborgarna. Myndighetsutövning föreligger också när rättsverkningar inträder till den enskildes förmån. Om myndigheten inte beviljar förmånen kommer den enskilde i ett sämre läge i fråga om sina personliga eller ekonomiska förhållanden. Det allmänna kan då sägas inta en sorts monopolställning, eftersom förmånen inte kan fås på annat håll. Som exempel kan nämnas beslut om bygglov och andra nödvändiga tillstånd, utfärdande av pass, samt, registreringar som måste ske hos en myndighet.

Staten eller kommunen ansvarar inte bara när ett fel eller en försummelse har begåtts av en eller flera befattningshavare utan även när flera befattningshavare var för sig har begått mindre förbiseenden som tillsammans medför att fel eller försummelse föreligger (kumulerade fel). Skadeståndsansvar kan även vara aktuellt när det inte är möjligt att peka ut vem som varit oaktsam inom en

myndighet (anonyma fel). Ibland har myndighetsutövningen anförtratts åt något fristående organ, som t.ex. får fatta beslut i vissa ärenden eller vidta utredningsåtgärder. Detta hindrar inte att det allmänna kan bli ansvarigt för skador som uppkommer genom fel och försummelse vid sådan delegerad myndighetsutövning.

Enligt 3 kap. 3 § skadeståndslagen ska staten eller kommunen vidare ersätta en ren förmögenhetsskada som vållats av att en myndighet genom fel eller försummelse lämnar felaktiga upplysningar eller råd, om det med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl.

Enligt 3 kap. 4 § skadeståndslagen ansvarar staten eller en kommun för skador som uppkommit till följd av överträdelser av rättigheterna i Europa-konventionen (den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna). Det kan t.ex. röra sig om skadestånd på grund av långsam handläggning av ett mål eller ärende hos en myndighet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att skadeståndslagen innehåller regler om det allmännas skadeståndsansvar. Reglerna innebär bl.a. att det allmänna, dvs. staten eller en kommun, ska ersätta en skada som vållats genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning. Utskottet finner inte skäl för någon åtgärd med anledning av motionsyrkandet, som därför avstyrks.

Betalning av skadestånd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att säkerställa att skadestånd betalas ut till brottsoffer. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående arbete inom Regeringskansliet.

Jämför reservation 2 (C).

Motionen

I motion 2025/26:832 begär Mikael Larsson (C) ett tillkännagivande till regeringen om att säkerställa att skadestånd betalas ut till brottsoffer. Motionären anför att det är angeläget att den som döms att betala skadestånd på grund av brott fullgör sin skyldighet gentemot den ersättningsberättigade och gör detta inom rimlig tid.

Ersättningssystemet för brottsoffer

Ett brottsoffer kan i huvudsak få ersättning för sina skador på tre olika sätt. I första hand ska personen begära skadestånd av den som har begått brottet.

Brottsoffret kan också ha rätt till ersättning via en försäkring och till brotts-skadeersättning från Brottsoffermyndigheten. Brottskadeersättning betalas till den del skadan inte täcks av annan ersättning som den skadelidande har rätt till på grund av skadan (10 § brottsskadelagen [2014:322]).

I flera avseenden är regelsystemet utformat för att underlätta för brottsoffer att få ut sin ersättning. När en dom om brottskadestånd får laga kraft ska domstolen skicka den till Kronofogdemyndigheten, som i sin tur alltid ska erbjuda brottsoffret hjälp med att driva in skadeståndet (25 a § förordningen [1990:893] om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m. och 2 kap. 3 § utsokningsförordningen [1981:981]). Om den dömden inte betalar skadeståndet frivilligt görs en tillgångsutredning, och om personen har utmättningsbara tillgångar beslutar myndigheten om utmätning så att brottsoffret får sin ersättning.

Den dömdes egendom kan enligt utsokningsbalken vara undantagen från utmätning med hänsyn till gäldenärens och dennes familjs behov (s.k. beneficium) eller på grund av egendomens beskaffenhet (se 5 kap.). Genom lagändringar som trädde i kraft den 1 juli 2022 utvidgades dock brottsoffers möjligheter till utmätning av gärningspersonens tillgångar (prop. 2021/22:198, bet. 2021/22:CU20, rskr. 2021/22:326). Numera kan frihetsberövande-ersättning som en gärningsperson har rätt till utmätas för fordringar som avser skadestånd på grund av brott.

Utredningen om ersättningsregler med brottsoffret i fokus

Efter tillkännagivanden från riksdagen om en effektivare hantering av ersättning till brottsoffer gav regeringen i juni 2023 en särskild utredare i uppdrag att se över reglerna om utbetalning av brottskadeersättning och förutsättningarna för brottsoffer att få sin ersättning från gärningspersonen, bl.a. genom ökade möjligheter till utmätning samt genom att underlätta frivilliga betalningar av skadestånd (dir. 2023:94). Uppdraget redovisades den 17 mars 2025 genom betänkandet Ersättningsregler med brottsoffret i fokus (SOU 2025:23). Utredningen föreslår bl.a.

- att processen för att få brottskadeersättning bör förenklas och förkortas
- att frivilliga betalningar av brottskadestånd ska underlättas, bl.a. genom att Kronofogdemyndigheten får en betalningsförmedlande roll
- fler möjligheter till utmätning till förmån för brottsoffer
- att rätten till frihetsberövandeersättning ska begränsas i vissa fall.

Betänkandet har remitterats och bereds inom Regeringskansliet. Regeringen har avisat att en proposition om ersättningsregler med brottsoffret i fokus ska överlämnas till riksdagen i mars 2026.

Tidigare behandling

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat motsvarande motionsyrkande som det som nu är aktuellt om att säkerställa att skadestånd betalas ut till brottsoffer, bl.a. våren 2024 i betänkande 2023/24:CU10. Utskottet avstyrkte då motionsyrkandet och hänvisade till den befintliga regleringen på området och pågående utredningsarbete. Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Som framgår av den ovan redovisade regleringen ska Kronofogdemyndigheten alltid erbjuda ett brottsoffer hjälp med att driva in ett brottsskadestånd när domen på skadestånd fått laga kraft. Om den dömde inte betalar skadeståndet frivilligt görs en tillgångsutredning, och om personen har utmättningsbara tillgångar beslutar myndigheten om utmätning så att brottsoffret får sin ersättning. Genom lagändringar som trädde i kraft i juli 2022 utvidgades även brottsoffers möjligheter till utmätning av gärningspersonens tillgångar. Utskottet noterar vidare att Utredningen om ersättningsregler med brottsoffret i fokus har haft i uppdrag att se över bl.a. reglerna om utbetalning av brottsskadeersättning och förutsättningarna för brottsoffer att få sin ersättning från gärningspersonen. Utredningen har lämnat flera förslag och en proposition är aviserad att överlämnas till riksdagen i mars 2026.

Mot den redovisade bakgrunden är utskottet inte berett att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionsyrkandet, som därför avstyrks.

Ett utvidgat skadeståndssystem

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att tillsätta en utredning som ska se över möjligheterna att införa ett utvidgat skadeståndssystem. Utskottet hänvisar till pågående arbete.

Motionen

I motion 2025/26:3138 av Joar Forssell (L) begärs ett tillkännagivande till regeringen om att tillsätta en utredning som ska se över möjligheterna att införa ett utvidgat skadeståndssystem. Motionären anför att ett mer omfattande skadeståndssystem bör införas vid sidan av straffrättsliga påföljder, som fullt ut kompenserar brottsoffrens skador.

Skadeståndsansvaret och ersättningsgilla skador enligt skadeståndslagen

Den som har skadats till följd av ett brott kan kräva skadestånd av gärningspersonen. Processuella regler om hur skadeståndsanspråk ska framställas och om att talan kan föras i samband med ett brottmål finns i rättegångsbalken. Skadestandsfrågan i ett brottmål är dispositiv, vilket betyder att parterna har rätt att själva bestämma över processen i den delen. Parterna kan t.ex. komma överens om skadeståndet i en förlikning. Hur stort skadestånd som kan dömas ut i ett enskilt fall beror alltså på hur parterna för sin talan. En domstol får inte döma över annat eller mer än vad som har yrkats och får inte grunda sitt avgörande på omständigheter som inte har åberopats av någon part (17 kap. 3 § rättegångsbalken). Domstolen får därmed inte döma ut ett högre belopp än det som har begärts.

I betänkandet har tidigare redogjorts för det nuvarande ersättningssystemet för brottsoffer (se avsnittet Betalning av skadestånd). Därutöver kan följande tilläggas om brottsoffers rätt till skadestånd och vilka skador som är ersättningsgilla enligt skadeståndslagen (1972:207).

Den principiella utgångspunkten enligt skadeståndslagen är att den skadelidande ska försättas i samma ekonomiska situation som om skadan inte hade inträffat. En målsägande kan få skadestånd för personskada, sakskada, ren förmögenhetsskada och kränkning. Han eller hon kan också tillerkännas särskild anhörigersättning. (Se 2 kap. 1–3 a §§.)

Som personskada räknas både fysiska skador och psykiska besvär, om dessa är medicinskt påvisbara. Uppenbara fall då personskada uppstår är vid misshandel och andra våldsbrott. Rätten till skadestånd för personskada omfattar bl.a. sjukvårdskostnader och inkomstförlust. Vidare ersätts fysiskt och psykiskt lidande av övergående natur (sveda och värk) eller av bestående art (lyte och men) samt särskilda olägenheter till följd av skadan (5 kap. 1 §).

Till sakskada hör skada på fysiska föremål, som kan vara såväl lösa saker som fast egendom med tillbehör. Med skada på fysiskt föremål jämställs förlust av föremålet, även om förlusten bara är tillfällig, och funktionsförsämring. Skadestånd med anledning av sakskada omfattar ersättning för sakens värde eller reparationskostnad och värdeminskning, annan kostnad till följd av skadan samt inkomstförlust eller intrång i näringsverksamhet (5 kap. 7 §).

Ren förmögenhetsskada är sådan ekonomisk skada som uppkommer utan samband med att någon lider person- eller sakskada (1 kap. 2 §). Det kan exempelvis vara förlust av pengar till följd av brott som bedrägeri, förskingring eller trolöshet mot huvudman.

Rätt till skadestånd för kränkning finns om brottsoffret har blivit allvarligt kränkt genom ett brott som innefattar ett angrepp mot dennes person, frihet, frid eller ära (2 kap. 3 §).

Särskild anhörigersättning ska den betala som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet genom brott har orsakat någon annans död. Rätt till ersättningen

har den som stod den avlidne särskilt nära. Ersättning ska dock inte betalas om det är uppenbart oskäligt (2 kap. 3 a §).

Utredningen om ersättningsregler med brottsoffret i fokus

Som redovisats tidigare i betänkandet gav regeringen i juni 2023 en särskild utredare i uppdrag att bl.a. se över reglerna om utbetalning av brottsskadeersättning och förutsättningarna för brottsoffer att få sin ersättning från gärningspersonen, bl.a. genom ökade möjligheter till utmätning samt genom att underlätta frivilliga betalningar av skadestånd (dir. 2023:94). Uppdraget redovisades den 17 mars 2025 genom betänkandet Ersättningsregler med brottsoffret i fokus (SOU 2025:23). Utredningen föreslår bl.a.

- att processen för att få brottsskadeersättning bör förenklas och förkortas
- att frivilliga betalningar av brottsskadestånd ska underlättas, bl.a. genom att Kronofogdemyndigheten får en betalningsförmedlande roll
- fler möjligheter till utmätning till förmån för brottsoffer
- att rätten till frihetsberövandeersättning ska begränsas i vissa fall.

Betänkandet har remitterats och bereds inom Regeringskansliet. Regeringen har aviserat att en proposition om ersättningsregler med brottsoffret i fokus ska överlämnas till riksdagen i mars 2026.

Utskottets ställningstagande

Som redovisas ovan har Utredningen om ersättningsregler med brottsoffret i fokus haft i uppdrag att se över reglerna om utbetalning av brottsskadeersättning och förutsättningarna för brottsoffer att få sin ersättning från gärningspersonen, bl.a. genom ökade möjligheter till utmätning samt genom att underlätta frivilliga betalningar av skadestånd. Utredningen har lämnat flera förslag och en proposition är aviserad att överlämnas till riksdagen i mars 2026. Mot den bakgrunden är utskottet inte berett att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionsyrkandet, som därför avstyrks.

Frågor om hemförsäkring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om obligatorisk hemförsäkring respektive tvingande villkor för hemförsäkring. Utskottet hänvisar till bl.a. tidigare ställningstagande.

Jämför reservation 3 (S).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 22 begärs ett tillkännagivande till regeringen om att se över möjligheten att låta rättsskyddet i en hemförsäkring omfatta vårdnadstvister med någon som den försäkrade varit gift eller sambo med utan något villkor om karenstid.

I motion 2025/26:1156 av Hanna Westerén (S) föreslås ett tillkännagivande till regeringen om att utreda möjligheten till en obligatorisk hemförsäkring vid köp av småhus.

I motion 2025/26:2731 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande till regeringen om att utreda möjligheten att göra hemförsäkringen obligatorisk i vissa fall.

Bakgrund

En hemförsäkring är en kombinerad försäkring som omfattar egendomsskydd, rättsskydd, överfallsskydd, ansvarsskydd (skadeståndsskydd) och reseskydd. Hemförsäkringen kan tecknas individuellt eller som gruppörsäkring. Det finns ingen skyldighet att teckna en hemförsäkring. Ibland ställer dock hyresvärdar krav på hemförsäkring för att en hyresgäst ska få hyra en lägenhet. I många fackförbundsmedlemskap ingår en kollektiv hemförsäkring. Vidare erbjuder vissa bostadsföretag sina hyresgäster att teckna hemförsäkring som gruppörsäkring. I praktiken omfattas nästan alla som bor i Sverige av en hemförsäkring.

Försäkringsavtalet är en avtalstyp med en mängd särdrag. Försäkringsbolaget åtar sig mot ersättning i form av en försäkringspremie ett visst ansvar: Om en händelse av ett visst slag inträffar, det s.k. försäkringsfallet, ska bolaget ersätta en inträffad skada eller betala ut ett visst penningbelopp som bestäms på förhand. Reglering på området finns i försäkringsavtalslagen (2005:104), förkortad FAL, som innehåller bestämmelser om bl.a. konsumentförsäkringar (2–7 kap.)

FAL bygger på tanken att försäkringsbolaget ska ha frihet att täcka vilka risker det vill och göra de undantag som framstår som lämpliga från försäkringstekniska eller andra synpunkter. Bolaget ska alltså fritt få ange vilken risk försäkringsskyddet täcker och de undantag som görs. Försäkringsprodukten regleras därför i princip inte i FAL.

De bestämmelser som finns i FAL om konsumentförsäkringar gäller i stället bl.a. krav på information, och reglerna är tvingande. Innebörden är bl.a. att försäkringsbolaget före avtalet och under avtalstiden ska lämna uppgifter i olika avseenden om försäkringen, framför allt om försäkringsskyddets närmare omfattning och innebörden i övrigt av olika villkor.

Försäkringsbolagen har särskilda möjligheter att med hjälp av statistiskt material och speciell sakkunskap räkna ut riskens storlek när försäkringspremien ska bestämmas. Vissa risker undantas därför att de allmänt sett är olämpliga för försäkring eller därför att försäkringen annars skulle bli för dyr. I många villkor föreskrivs direkt att bara oförutsedda skador ersätts, och samma tanke ligger bakom en rad vanliga undantag.

Vilka tvister som omfattas av rättsskyddet i en hemförsäkring och vilken högsta ersättning som betalas ut för ombudskostnader varierar mellan försäkringsbolagen. Till exempel är tvister med någon som försäkringstagaren är eller har varit gift eller sambo med oftast undantagna. Många bolag ersätter dock tvister om vårdnad, boende och umgänge om det har gått något eller några år efter separationen. I tvister som inte omfattas av rättsskyddet i en hemförsäkring kan det under vissa förutsättningar i stället finnas en rätt till rättshjälp enligt rättshjälpslagen (1996:1619).

Tidigare behandling

Utskottet har flera gånger tidigare behandlat och avstyrkt motionsyrkanden motsvarande de som nu är aktuella om att införa en obligatorisk hemförsäkring och om att se över om rättsskyddet i en hemförsäkring enligt lag ska omfatta vissa vårdnadstvister. Våren 2025 hade utskottet inte någon annan uppfattning än den som tidigare redovisats och motionsyrkandena avstyrktes därför (bet. 2024/25:CU10). Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

När det gäller motionsförslaget om att se över om rättsskyddet i en hemförsäkring enligt lag ska omfatta vissa vårdnadstvister, konstaterar utskottet att själva försäkringsprodukten i princip inte regleras i FAL. FAL bygger i stället på tanken att försäkringsbolaget ska ha frihet att täcka vilka risker det vill och göra de undantag som framstår som lämpliga från försäkringstekniska eller andra synpunkter. Bolaget ska alltså fritt få ange vilka risker försäkringsskyddet täcker och vilka undantag som görs. Vissa risker undantas från försäkringsskydd därför att de allmänt sett är olämpliga för försäkring eller därför att försäkringen annars skulle bli för dyr. I många villkor föreskrivs att bara oförutsedd skada ersätts, och samma tanke ligger bakom en rad vanliga undantag. Utskottet noterar vidare att en part som inte får använda rättsskyddet i en tvist under vissa förutsättningar kan få rättshjälp i stället. Mot denna bakgrund finner utskottet inte skäl att föreslå någon åtgärd med anledning av motionsyrkandet. Motion 2025/26:3649 (S) yrkande 22 avstyrks därmed.

När det sedan gäller motionsyrkandena om en obligatorisk hemförsäkring i olika situationer är utskottet fortfarande inte berett att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av förslagen. Motionerna 2025/26:1156 (S) och 2025/26:2731 (SD) yrkande 2 avstyrks således.

Övriga försäkringsrättsliga frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att utreda en ny försäkringslösning och att införa krav på verktyg för jämförelser mellan försäkringsbolag. Utskottet hänvisar till bl.a. tidigare ställningstagande.

Jämför reservation 4 (S, MP) och 5 (S).

Motionen

En ny försäkringslösning

I kommittémotion 2025/26:3732 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 19 begärs ett tillkännagivande till regeringen om att en utredning bör tillsättas för att se över frågan om en ny försäkringslösning så att fastighetsägare i områden med risk för bl.a. översvämningar har fortsatt möjlighet att teckna en försäkring. Motionärerna nämner att flera europeiska länder har infört nya försäkringssystem med bl.a. återförsäkringar och med premier i riskområden på samma nivåer som i övriga landet.

Verktyg för jämförelser mellan försäkringsbolag

I kommittémotion 2025/26:3733 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 50 begärs ett tillkännagivande till regeringen om att det bör införas krav på bättre jämförelseverktyg mellan försäkringsbolagen. Motionärerna anför att bl.a. otydliga prisuppgifter och avsaknad av uppgifter om vad som ingår i en försäkring gör det svårt för försäkringstagarna att göra medvetna och väl avvägda val.

Bakgrund

Som redovisats i det föregående avsnittet (Frågor om hemförsäkring) regleras ett flertal försäkringar i försäkringsavtalslagen (2005:104), förkortad FAL. Lagen innehåller bestämmelser om bl.a. konsumentförsäkringar (2–7 kap.) och individuella personförsäkringar (10–16 kap.).

Ett försäkringsbolag ska enligt försäkringsavtalslagen lämna s.k. förköpsinformation innan en försäkring meddelas (2 kap. 2 §). Det innebär att försäkringsbolaget ska lämna information som underlättar kundens bedömning av försäkringsbehovet och val av försäkring. Informationen ska på

ett enkelt sätt återge det huvudsakliga innehållet i de försäkringsvillkor som kunden behöver ha kännedom om för att kunna bedöma kostnaden för och omfattningen av försäkringen. Viktiga begränsningar av försäkringsskyddet ska framgå tydligt och likaså om försäkringsbolagets ansvar inträder först när premien betalas. Försäkringsbolaget ska också lämna information om försäkringstagarens möjligheter att förnya försäkringen. Av förarbetena till lagen framgår att meningen med förköpsinformationen först och främst är att konsumenten ska få klart för sig innebörden av ett eventuellt avtal, samt att han eller hon ska få ett underlag för att välja bland de olika erbjudanden om försäkring som förekommer på marknaden (prop. 1979/80:9 s. 35).

Enligt 2 kap. 4 § FAL ska försäkringsbolaget vidare snarast efter avtalslutet ge försäkringstagaren en skriftlig bekräftelse på avtalet och, om det inte skett tidigare, upplysa om försäkringsvillkorens innehåll, s.k. efterköpsinformation.

Försäkringsbolaget har också en s.k. informationsplikt som innebär att bolaget har en skyldighet att informera om möjligheterna om att få en tvist om försäkringsersättning prövad och om risken för att rätten till försäkringsersättning ska preskriberas (2 kap. 7 § FAL).

Om ett försäkringsbolag inte lämnar den föreskrivna informationen kan en marknadsrättslig sanktion enligt marknadsföringslagen (2008:486) bli aktuell (2 kap. 9 § FAL). Motsvarande reglering som redogjorts för ovan finns för individuell personförsäkring i 10 kap.

Ett försäkringsbolag som fått underrättelse om ett försäkringsfall som avser en konsumentförsäkring ska vidare enligt 7 kap. 1 § FAL utan uppskov vidta de åtgärder som behövs för att skadan ska kunna regleras. Skaderegleringen ska göras skyndsamt med beaktande av den försäkrades och andra skadelidandes behöriga intressen. En försäkringsersättning som inte avser periodiska utbetalningar ska betalas senast en månad efter det att den ersättningsberättigade har anmält försäkringsfallet och lagt fram den utredning som skäligen kan begäras för att fastställa betalningsskyldigheten. Om den som gör anspråk på försäkringsersättning uppenbarligen har rätt till åtminstone ett visst belopp, ska detta belopp genast betalas ut i avräkning på den slutliga ersättningen.

Ett sätt för försäkringsbolag på försäkringsmarknaden att hantera risköverföring är s.k. återförsäkring. Återförsäkring avser en verksamhet som består i att överta risker från ett annat försäkringsbolag som svarar för det direkta försäkringsavtalet, den s.k. direktförsäkringsgivaren. Det företag som övertar sådana risker och står för delar av eller hela ersättningen vid ett försäkringsfall kallas för återförsäkringsgivaren.

Finansinspektionen bevakar att försäkringsbolagens verksamhet bedrivs enligt god s.k. försäkringsstandard. Konsumentverket har tillsyn över den information som försäkringsdistributörer, såsom försäkringsbolag och försäkringsförmedlare, ger till konsumenter under förutsättning att informationen är kopplad till marknadsföringslagen.

Tidigare behandling

Utskottet behandlade våren 2025 motsvarande yrkande som nu är aktuellt om att införa krav på bättre verktyg för jämförelser mellan försäkringsbolagen. Utskottet avstyrkte motionsyrkandet med följande motivering (bet. 2024/25:CU10):

När det gäller motion 2024/25:3108 (S) yrkande 48 konstaterar utskottet att det i försäkringsavtalslagen finns regler om att försäkringsbolag ska lämna både s.k. förköpsinformation innan en försäkring meddelas och s.k. efterköpsinformation efter avtalets ingående. Syftet med regleringen är främst att konsumenten ska få klart för sig innebörden av avtalet och dess villkor. Mot den bakgrunden finner utskottet inte skäl att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionsyrkandet, som därför avstyrks.

Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

När det gäller förslaget om att det bör införas krav på bättre verktyg för jämförelser mellan försäkringsbolagen står utskottet fast vid sitt ovan redovisade ställningstagande. Motion 2025/26:3733 (S) yrkande 50 avstyrks därmed.

Utskottet är inte heller berett att föreslå ett tillkännagivande om att tillsätta en utredning om en ny försäkringslösning för riskområden. Motion 2025/26:3732 (S) yrkande 19 avstyrks således.

Kostnadsfördelning efter bristande kreditprövning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att bristande kreditprövning ska få konsekvenser vid utmätningen. Utskottet hänvisar till ett tidigare ställningstagande.

Jämför reservation 6 (S, V).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 16 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag som innebär att snabblåneföretag som brister i sin kreditprövning bör stå för en större kostnad vid verkställighet hos Kronofogdemyndigheten.

I kommittémotion 2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag som innebär att långgivaren ska stå för en större kostnad vid verkställighet hos Kronofogdemyndigheten om kreditprövningen varit bristfällig.

Bakgrund

Enligt konsumentkreditlagen (2010:1846) ska näringsidkaren i sitt förhållande till konsumenten följa god kreditgivningssed och ta till vara konsumentens intressen med tillbörlig omsorg. Näringsidkaren ska vidare pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt kreditavtalet. Kreditprövningen ska grundas på tillräckliga uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Krediten får beviljas endast om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra sitt åtagande. (Se 6 och 12 §§.)

Om en kreditgivare har försummat sina skyldigheter i fråga om kreditprövningen kan detta endast i undantagsfall leda till att låntagaren blir fri från sin betalningsskyldighet för lånet. Sådan befrielse kan i så fall närmast grundas på bestämmelsen om oskäligen avtalsvillkor i 36 § lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område. (Se bl.a. rättsfallen NJA 1996 s. 3 och NJA 1999 s. 304.) I förarbetena till konsumentkreditlagen bedömde regeringen att det inte borde införas någon civilrättslig sanktionsregel vid bristande kreditprövning. I stället ansåg regeringen att ett näringsrättsligt sanktionssystem är mer effektivt och lämpligt för att komma till rätta med de problem som en bristande kreditprövning för med sig. (Se prop. 2009/10:242 s. 56 f.)

När det gäller det näringsrättsliga sanktionssystemet har Finansinspektionen och Konsumentverket gemensam tillsyn över konsumentkreditlagens regler om kreditprövning (55 §). Finansinspektionen har sedan den 1 januari 2023 tillsyn över samtliga tillståndspliktiga aktörers kreditprövningar, medan övriga aktörer omfattas av Konsumentverkets tillsyn. De flesta aktörer som erbjuder konsumentkrediter, t.ex. banker och konsumentkreditinstitut, måste ha tillstånd. Undantag från kravet på tillstånd gäller t.ex. för bolag som inte har kreditgivning som huvudsaklig verksamhet.

I de fall där Finansinspektionen har tillsynsansvar gäller följande. Om näringsidkaren inte följer reglerna om kreditprövning ska Finansinspektionen ingripa och ge en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig ska kreditgivarens tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, en varning meddelas. Om en kreditgivare har meddelats ett beslut om anmärkning eller varning får Finansinspektionen besluta att kreditgivaren ska betala en sanktionsavgift. (Se 15 kap. 1 och 7 §§ lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse.)

I de fall där Konsumentverket har tillsynsansvar gäller följande. Vid överträdelser av bestämmelserna om kreditprövning får Konsumentverket ingripa mot näringsidkaren genom att meddela en varning, varning i förening med sanktionsavgift eller förbud mot att lämna krediter (57 § konsumentkreditlagen).

Det nya konsumentkreditdirektivet

Hösten 2023 antogs ett nytt EU-direktiv om konsumentkrediter¹. Det nya konsumentkreditdirektivet ersätter det tidigare direktivet om konsumentkrediter från 2008². Det nya direktivet syftar till att stärka konsumentskyddet på området och motverka överskuldssättning, bl.a. genom att fler krediter kommer att omfattas av regelverket. Det innebär också ändrade regler om marknadsföring, information och kreditprövning. Dessutom innebär det att det införs regler om rådgivningstjänster, krav på kompetens hos kreditgivares och kreditförmedlares personal och ett allmänt hederlighetskrav för kreditgivare och kreditförmedlare.

Pågående arbete

Konsumentkreditutredningen

I oktober 2023 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att analysera och lämna förslag på hur det nya konsumentkreditdirektivet ska genomföras i svensk rätt (dir. 2023:142). I februari 2024 fick den särskilda utredaren i uppdrag att även analysera och lämna förslag på hur ändringar i konsumenträttighetsdirektivet, som huvudsakligen rör distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter, ska genomföras i svensk rätt (dir. 2024:27). Utredningen, som tagit namnet Konsumentkreditutredningen, överlämnade i oktober 2024 delbetänkandet Ett nytt konsumentkreditdirektiv (SOU 2024:69) till regeringen.

I delbetänkandet föreslår utredningen bl.a. att det nya konsumentkreditdirektivets artiklar av främst civil- och marknadsrättslig karaktär genomförs genom bestämmelser som förs in i en ny konsumentkreditlag. Den nya konsumentkreditlagen ska i huvudsak ha samma innehåll och tillämpningsområde som den nuvarande konsumentkreditlagen men en annan struktur. Därutöver föreslås bl.a. att reglerna om kreditprövning utvidgas och ändras i förhållande till den nuvarande konsumentkreditlagen. Det ska införas en bestämmelse om att kreditprövningen ska vara grundlig och göras i konsumentens intresse. I stället för att grundas på tillräckliga uppgifter ska kreditprövningen grundas på nödvändiga och relevanta uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Vidare införs en presumtion för att uppgifterna ska avse konsumentens inkomster såväl som utgifter, tillgångar och skulder samt uppgifter om andra ekonomiska åtaganden, om det inte med hänsyn till vilket slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt kreditens risker för konsumenten skulle vara oproportionerligt. Skyldigheten att kontrollera de uppgifter som inhämtats ska göras generellt tillämplig på alla kredittyper som omfattas av kravet på kreditprövning. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG.

Utredningen överlämnade i april 2025 slutbetänkandet Ett modernare konsumentskydd vid distansavtal (SOU 2025:34). Den 11 december 2025 beslutade regeringen om en proposition (prop. 2025/26:84). I propositionen föreslår regeringen lagändringar som syftar till att stärka konsumentskyddet vid distansavtal om finansiella tjänster och instrument. Förslagen i propositionen innebär bl.a. att reglerna om ångerrätt och information anpassas till dagens digitala landskap. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 19 juni 2026.

Utredningen om åtgärder mot överskuldsättning med fokus på evighetsgäldenärer

I april 2025 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att ta ställning till åtgärder för att minska problemet med överskuldsättning. Syftet är huvudsakligen att minska antalet s.k. evighetsgäldenärer, dvs. personer som varit överskuldsetta en längre period (dir. 2025:37). Utredaren ska bl.a. ta ställning till om det behövs en tidsbegränsning för utbetalningen av ett nyligen ingånget konsumentkreditavtal. Andra delar av uppdraget gäller bl.a. en översyn av reglerna om absolut preskription och en ändrad avräkningsordning för konsumentfordringar. Uppdraget ska redovisas senast den 10 juli 2026.

Tidigare behandling

Utskottet behandlade våren 2025 motsvarande motionsyrkanden som de som nu är aktuella om att långgivaren ska stå för en större kostnad vid verkställighet hos Kronofogdemyndigheten om kreditprövningen varit bristfällig (bet. 2024/25:CU10). Utskottet avstyrkte motionsyrkandena med följande motivering:

Som redovisas ovan har riksdagen nyligen antagit lagändringar som syftar till att motverka riskfylld kreditgivning och att enskilda blir överskuldsetta genom att beviljas lån som de inte kan betala tillbaka. Vidare antogs ett nytt konsumentkreditdirektiv hösten 2023 med syfte att stärka konsumentskyddet på området och motverka överskuldsättning. Konsumentkreditutredningen har fått i uppdrag att utreda hur det nya konsumentkreditdirektivet bör genomföras i svensk rätt. Betänkandet har remitterats och beredning pågår inom Regeringskansliet. Mot denna bakgrund är utskottet inte berett att föreslå någon åtgärd med anledning av motionsyrkandena, som därför avstyrks.

Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet står fast vid sin ovan redovisade uppfattning, och motionsyrkandena avstyrks därför.

Utökade möjligheter att utmäta fordon

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utökade möjligheter att utmäta fordon. Utskottet hänvisar till bl.a. nyligen genomförda lagändringar och pågående arbete.

Motionen

I motion 2025/26:113 av Angelica Lundberg (SD) föreslås flera tillkännagivanden till regeringen om utmätning av fordon. Motionären anser att även fordon av lägre värde bör kunna utmätas av Kronofogdemyndigheten. Motionären vill därför att regeringen låter utreda hur Kronofogdemyndigheten ska kunna utmäta fordon av lägre värde (yrkande 1). Motionären anför vidare att det inte är ovanligt att en person med skulder skriver över sitt ägandeskap för ett fordon på någon annan för att hindra utmätning eller att Kronofogdemyndigheten inte hittar ett fordon som är registrerat på en person med skulder. Motionären vill därför låta regeringen utreda hur Kronofogdemyndigheten kan ges befogenhet att utmäta fler fordon, även sådana som är registrerade på någon annan men som finns i den skuldsattes besittning (yrkande 3). Vidare vill motionären låta utreda hur Kronofogdemyndigheten kan ges befogenhet att använda digital teknik för att eftersöka utmätningssbara fordon (yrkande 4).

Allmänt om utmätning

Bestämmelser om utmätning finns i 4 kap. utsökningsbalken. Utmätning får äga rum för verkställighet av en dom eller en annan s.k. exekutionstitel på betalningsskyldighet (4 kap. 1 §). Det går att framställa vissa invändningar mot verkställighet (3 kap. 21 §). Med detta avses inte sådana invändningar som har eller borde ha åberopats vid den prövning av saken som ledde fram till en dom på betalning (se bl.a. rättsfallet NJA 2006 s. 657).

För att utmätning ska få ske krävs att det belopp som kan beräknas flyta in, efter avdrag för kostnader som uppkommer efter utmätningen, ger ett överskott som gör åtgärden försvarlig. Av utmätningssbar egendom bör i första hand tas i anspråk sådana tillgångar som kan användas till fordringens betalning med minsta kostnad, förlust eller annan olägenhet för gäldenären (4 kap. 3 §). I första hand bör kontanta pengar, banktillgodohavande som kan lyftas omedelbart eller liknande likvida tillgångar tas i anspråk. Utmätning av lön kan från gäldenärens synpunkt vara ett förmånligt val. I övrigt bör i allmänhet tas lös egendom som lämpar sig för att realisera och som gäldenären kan undvara med minsta olägenhet (se Walin mfl., Utsökningsbalken, 7 dec. 2023, version 6, Juno), kommentaren till 4 kap. 3 §). Utmätning av en personbil med ett uppskattat värde av 5 000 kronor har inte ansetts försvarligt.

Utmätningen antogs komma att ge ett mycket litet överskott efter avräkning för förrättningskostnader (se rättsfallet RH 2012:4).

När det gäller förhållandet till tredje man vid utmätning av lös egendom får sådan egendom utmätas om det framgår att egendomen tillhör gäldenären. Egendomen får också utmätas om gäldenären har den i sin besittning och det inte framgår att den tillhör någon annan. Denna äganderättspresumption grundas på antagandet att lösa saker i allmänhet tillhör den som har egendomen i sin besittning. För att bryta presumptionen krävs att det på grund av utredningen i målet kan anses styrkt att egendomen inte tillhör gäldenären. Om gäldenären är gift och varaktigt sammanbor med sin make och de har lös egendom i sin gemensamma besittning, får egendomen utmätas om det inte görs sannolikt att de är samägare till egendomen enligt lagen (1904:48 s. 1) om samägarerätt och det inte heller framgår att egendomen tillhör den andre eller någon annan. Detsamma gäller när gäldenären varaktigt sammanbor med någon annan under äktenskapsliknande förhållanden. (Se 4 kap. 17–19 §§ utsökningsbalken.)

2022 års reform om effektivare verktyg i utsökningsförfarandet

Riksdagen beslutade våren 2022 om lagändringar som syftade till att öka effektiviteten och snabba på handläggningen i utsökningsförfarandet (prop. 2021/22:197, bet. 2021/22:CU23, rskr. 2021/22:328). Lagändringarna trädde i kraft den 1 augusti 2022 och innebär sammanfattningsvis

- tydligare ramar för Kronofogdemyndighetens tillgångsutredningar
- skärpta skyldigheter att lämna upplysningar i mål om utmätning
- skärpta påtryckningsmedel och tvångsmedel i form av förhöjda viten samt hämtning av tredje man
- förbättrade möjligheter att genomföra utmätning på distans när Polismyndigheten påträffar egendom i sin verksamhet.

En tydligare ram för tillgångsutredningen

Den nya regleringen av tillgångsutredningar innebär ett förtydligande av att Kronofogdemyndigheten vid tillgångsutredningen får vidta de utredningsåtgärder som är befogade (4 kap. 9 § utsökningsbalken). Syftet är att tydliggöra det rättsliga stödet för Kronofogdemyndighetens utredningsåtgärder. I propositionen anger regeringen att sökning i offentliga register i princip alltid är en godtagbar utredningsåtgärd som är lämplig att vidta tidigt i utredningen innan mer ingripande åtgärder övervägs, t.ex. en bostadsförrättning. Fysiska personer kontrolleras i bl.a. beskattningsdatabasen, Försäkringskassans register och vägtrafikregistret. Vidare är upplysningar som gäldenären själv lämnar i regel centrala för tillgångsutredningen. Förfrågningar till banker, försäkringsbolag, arbetsgivare och andra tredje män är också vedertagna utredningsmetoder. Även samverkan med andra myndigheter är en naturlig del; att samverkan ska ske framgår av 8 § förvaltningslagen (2017:900). Sådan

samverkan kan ske på olika sätt, t.ex. i form av förfrågningar till andra myndigheter om en viss gäldenärs inkomstförhållanden. Kronofogdemyndigheten kan även delta när en annan myndighet genomför en åtgärd inom ramen för sin verksamhet, t.ex. kontroller som Polismyndigheten eller Tullverket genomför. I de allra flesta fall får sådan samverkan anses vara befogad, anför regeringen. Alltså är det vedertaget att Kronofogdemyndigheten deltar vid t.ex. Polismyndighetens trafikkontroller och undersöker om de stoppade fordonen kan utmätas.

Skärpta skyldigheter att lämna upplysningar till Kronofogdemyndigheten

Den nya regleringen om skärpta skyldigheter att lämna upplysningar i mål om utmätning innebär att gäldenären ska lämna de uppgifter om sina tillgångar som Kronofogdemyndigheten bedömer kan vara av betydelse i målet. Vidare är tredje man, t.ex. en bank, skyldig att lämna de upplysningar om den närmare beskaffenheten av mellanhavandet med gäldenären som Kronofogdemyndigheten bedömer kan vara av betydelse för utredningen av gäldenärens tillgångar. (Se 4 kap. 14 och 15 §§ utsökningsbalken.)

Utökade möjligheter till distansutmätning

Det nya regelverket för distansutmätning innebär att Kronofogdemyndigheten kan begära biträde av Polismyndigheten för att ta utmätt lös egendom i förvar om egendomen har påträffats i Polismyndighetens verksamhet (6 kap. 12 a § utsökningsbalken). Det kan t.ex. röra sig om värdesaker som en person har med sig vid ett förhör eller kontanter som påträffas vid en trafikkontroll. I de fall utmätning inte kan göras genast, t.ex. på grund av att Kronofogdemyndigheten behöver utreda äganderätten till egendomen, får Kronofogdemyndigheten även begära biträde av Polismyndigheten för att vidta en provisorisk åtgärd.

Förordningsändring om uppgiftsskyldighet för Polismyndigheten

En fråga som är kopplad till distansutmätning är vilken uppgiftsskyldighet Polismyndigheten har i förhållande till Kronofogdemyndigheten när egendom påträffas. Regeringen har beslutat om förordningsändringar om sådan uppgiftsskyldighet som började gälla den 1 augusti 2022 (6 kap. 25 § utsökningsförordningen [1981:981]). Innebörden är att om Polismyndigheten i sin verksamhet påträffar egendom och det finns anledning att anta att egendomen kan utmätas, ska myndigheten underrätta Kronofogdemyndigheten.

Utmätning genom samverkansinsatser

I Kronofogdemyndighetens årsredovisning för 2024 anför att Kronofogdemyndigheten fortsatt att stärka sin förmåga att motverka ekonomisk och organiserad brottslighet, särskilt inom ramen för myndighetssamverkan.

Myndigheten framhåller att möjligheten till distansutmätning har lett till fler utmätningar. Tillsammans med andra myndigheter gör Kronofogdemyndigheten utmätningar hos skuldsatta personer direkt på plats, t.ex. av bilar, märkeskläder, smycken, klockor och andra värdesaker. Under 2024 utmätte Kronofogdemyndigheten egendom till ett uppskattat värde av 115 miljoner kronor på distans, att jämföra med 93,3 miljoner kronor under 2023.

Enligt uppgifter på Kronofogdemyndighetens webbplats fattades 3 144 beslut om utmätning av fordon under 2024³.

Pågående arbete

I september 2014 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av utskökningsbalken och anslutande regler. Syftet med översynen var att modernisera regelverket och skapa förutsättningar för mer ändamålsenliga, effektiva och rättssäkra förfaranden. Utredningen redovisade i november 2016 sitt betänkande Ett modernare utskökningsförfarande (SOU 2016:81). Ett flertal av utredningens förslag har genomförts och lett till lagändringar bl.a. propositionerna 2020/21:161 Löneutmätning och digitala ansökningar i utskökningsförfarandet, 2021/22:197 Effektivare verktyg i utskökningsförfarande och 2021/22:206 Snabbare och enklare verkställighet av myndighetsbeslut. Regeringen har vidare aviserat att en proposition om ändamålsenliga utmättningsregler och utökad distansutmätning ska överlämnas till riksdagen i mars 2026.

Utskottets ställningstagande

Som redovisas ovan ändrades lagstiftningen 2022 i syfte att öka effektiviteten och snabba på handläggningen i utskökningsförfarandet. Syftet var också att möjliggöra fler distansutmätningar. I Kronofogdemyndighetens årsredovisning för 2024 framhåller myndigheten att de utökade möjligheterna till distansutmätning har lett till fler utmätningar av bl.a. fordon. Utskottet noterar vidare att regeringen har aviserat att en proposition om ändamålsenliga utmättningsregler och utökad distansutmätning ska överlämnas till riksdagen i mars 2026. Mot den bakgrunden är utskottet inte berett att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionsyrkandena, som därför avstyrks.

³ Se Kronofogdemyndighetens webbplats, <https://kronofogden.se/om-kronofogden/nyheter-och-press/nyheter/2025-05-20-situationer-nar-vi-kan-utmata-en-bil>, 2025-11-26.

Förbehållsbeloppet vid löneutmätning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om att normalbeloppen vid löneutmätning ska kunna justeras oftare och om gäldenärsers bostadskostnader. Utskottet hänvisar till gällande rätt och tidigare ställningstagande.

Jämför reservation 7 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 6 begärs ett tillkännagivande till regeringen om att ändra lagen för att göra det möjligt att justera normalbeloppen vid utmätning flera gånger under ett och samma år i tider av ovanligt hög inflation eller kostnadsökningar för att bättre följa prisökningarna i samhället.

I motion 2025/26:1212 av Eva Lindh (S) begärs ett tillkännagivande till regeringen om att tillsätta en utredning som ska utreda om fackavgiften och avgiften för a-kassa åter kan räknas in i förbehållsbeloppet.

I motion 2025/26:110 av Angelica Lundberg (SD) begärs två tillkännagivanden till regeringen om gäldenärsers boendekostnader. Motionären föreslår att ökade boendekostnader inte ska tillåtas under pågående löneutmätning utan giltiga skäl (yrkande 2) och att Kronofogdemyndigheten ska ges befogenheter att göra ett högre löneavdrag om gäldenären inte gör vad den kan för att minska sin boendekostnad (yrkande 1).

Reglerna om löneutmätning

Löneutmätning är en särskild form av utmätning som innebär att arbetsgivaren håller inne en viss del av gäldenärens lön och betalar ut den till Kronofogdemyndigheten. Regler om löneutmätning finns i 7 kap. utsökningsbalken. När Kronofogdemyndigheten beslutar om löneutmätning bestämmer den hur mycket som ska utmätas och hur mycket gäldenären ska få behålla för sitt och familjens underhåll. Det som gäldenären får behålla kallas förbehållsbelopp och syftar ytterst till att gäldenären inte ska behöva leva under en skälig levnadsnivå. Förbehållsbeloppet består i praktiken av tre delar:

1. ett normalbelopp som ska täcka alla vanliga levnadskostnader utom bostadskostnaden
2. gäldenärens faktiska bostadskostnad
3. vissa ytterligare särskilda kostnader (t.ex. kostnader för umgänge med barn och umgängesresor).

Normalbeloppen är schabloniserade belopp som fastställs av Kronofogdemyndigheten för varje år. Det går till på så sätt att de belopp som anges i

utsökningsbalken (som motsvarar levnadskostnaderna i oktober 2020 för kategorierna ensamstående, makar och sambor respektive barn i fyra olika ålderskategorier) multipliceras med ett jämförelsetal som motsvarar ändringen av konsumentprisindex fram till oktober månad året före det år då utmätningen görs. På detta sätt justeras normalbeloppen varje år i takt med förändringen av det allmänna prisläget. De normalbelopp som Kronofogdemyndigheten fastställer gäller under ett kalenderår, och det saknas möjlighet att besluta om nya normalbelopp utöver den årliga ändringen.

Normalbeloppet har som syfte att garantera gäldenären och dennes familj en lägsta skälig levnadsstandard. Till vanliga levnadskostnader räknas i ett hushåll normalt förekommande utgifter såsom utgifter för kost, kläder, tvätt, hygien, gas, hushållsel, telefon, internetuppkoppling, TV-abonnemang, försäkrings- och medlemsavgifter samt mindre utgifter för tillfälliga behov.

När förbehållsbeloppet beräknas ska gäldenärens faktiska bostadskostnad läggas till normalbeloppet. (Se 7 kap. 5 och 8 §§ utsökningsbalken, 7 kap. 4 § utsökningsförordningen [1981:981] samt Kronofogdemyndighetens föreskrifter, allmänna råd respektive meddelanden om bestämmande av förbehållsbeloppet vid löneutmätning.)

Kronofogdemyndigheten kan göra vissa undantag från huvudregeln om att lägga den faktiska bostadskostnaden till normalbeloppet, bl.a. kan bostadskostnaden minskas om myndigheten bedömer att den är oskäligt hög. Bostadskostnaden bör inte minskas annat än i undantagsfall och endast vid större avvikelser (se prop. 1975/76:91 s. 35).

Kronofogdemyndigheten ska på eget initiativ ändra ett beslut om löneutmätning om det finns anledning till det. Detta behövs dock inte om ändringen skulle vara obetydlig. (Se 7 kap. 10 § utsökningsbalken.) Icke obetydliga ändringar av normalbeloppen medför därmed att i princip alla löneutmättningsbeslut måste ändras. På begäran av sökanden eller gäldenären får Kronofogdemyndigheten bevilja anstånd under pågående löneutmätning. Kommer begäran från gäldenären får den beviljas endast om sökanden medger det eller om det finns särskilda skäl på grund av gäldenärens och dennes familjs personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt. (Se 7 kap. 11 § utsökningsbalken.)

Anstånd bör kunna komma i fråga vid sjukdom, olycksfall och andra liknande situationer som gäldenären inte kunnat råda över eller förutse. Anstånd bör också kunna ges om s.k. beneficieegendom har gått sönder och behöver ersättas eller repareras. Vid prövningen ska man se till gäldenärens och dennes familjs behov. (Se bl.a. Kronofogdemyndighetens information om bestämmande av förbehållsbeloppet vid löneutmätning, KFM A 2024:1.)

Möjligheten till anstånd bör enligt Högsta domstolen i första hand användas för att tillgodose ett mer tillfälligt tillkommande behov hos gäldenären och dennes familj. Ett anstånd bör vidare kunna beviljas även om gäldenären därigenom tillgodoförs ett belopp som något överstiger det behov som utgör skäl att medge anstånd i och för sig. Utöver att tillgodose ett preciserat behov bör det enligt domstolen finnas ett visst – om än begränsat – utrymme att ge

gäldenären en allmän lättnad i sin ekonomiska situation. Detta gäller särskilt om utmätningen pågår under lång tid. En sådan lättnad kan i vissa fall vara särskilt motiverad från ett barnperspektiv. (Se rättsfallet NJA 2023 s. 662.)

Genom lagändringar som trädde i kraft den 1 juni 2022 höjdes normalbeloppen för barn så att barnfamiljer får behålla mer än tidigare vid löneutmätning (prop. 2020/21:161, bet. 2020/21:CU21, rskr. 2020/21:405). I samma lagstiftningsärende förtydligades också att en gäldenär kan få anstånd med betalningen mer än en gång under pågående löneutmätning. Lagändringarna syftade till att ge fler gäldenärer en drägligare vardag och möjlighet att lättare hantera oförutsedda händelser, t.ex. sjukdom.

Tidigare behandling

Utskottet behandlade våren 2025 ett motsvarande motionsyrkande som det som nu är aktuellt om att göra det möjligt att justera normalbeloppen vid utmätning flera gånger under ett och samma år. Motionsyrkandet avstyrktes då med följande motivering (bet. 2024/25:CU10):

Som redovisas ovan justeras normalbeloppen vid löneutmätning varje år i takt med förändringen av det allmänna prisläget, och icke obetydliga ändringar av normalbeloppen medför att i princip alla löneutmättningsbeslut måste ändras. Dessutom kan utskottet alltjämt konstatera att Kronofogdemyndigheten får bevilja anstånd under pågående löneutmätning för att tillgodose ett mer tillfälligt tillkommande behov hos gäldenären och dennes familj. Normalbeloppen för barn har vidare höjts så att barnfamiljer får behålla mer än tidigare vid löneutmätning. Mot denna bakgrund finner utskottet fortfarande inte skäl att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionsyrkandet, som därför avstyrks.

Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att gällande rätt innebär att gäldenären vid löneutmätning får behålla ett normalbelopp som ska täcka alla vanliga levnadskostnader. Normalbeloppet ska garantera gäldenären och dennes familj en lägsta skälig levnadsstandard. Till vanliga levnadskostnader räknas normalt förekommande utgifter i ett hushåll, bl.a. försäkrings- och medlemsavgifter. Regleringen innebär vidare att gäldenärens faktiska bostadskostnad som huvudregel ska läggas till normalbeloppet när förbehållsbeloppet beräknas. Om Kronofogdemyndigheten bedömer bostadskostnaden som oskäligt hög kan undantag från detta göras. Kronofogdemyndigheten ska även på eget initiativ ändra ett beslut om löneutmätning om det finns anledning till det. Mot denna bakgrund ser utskottet inte skäl att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av förslagen i motionerna 2025/26:110 (SD) yrkandena 1 och 2 och 2025/26:1212 (S). Motionsyrkandena avstryks därmed.

När det gäller förslaget om att normalbeloppen vid löneutmätning ska kunna justeras oftare står utskottet fast vid sitt ovan redovisade ställningstagande. Motion 2025/26:972 (V) yrkande 6 avstyrks därför.

Avräkningsordningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att ändra avräkningsordningen vid utmätning. Utskottet hänvisar till pågående arbete.

Jämför reservation 8 (S, V, C).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 13 föreslås ett tillkännagivande till regeringen om att införa en ny huvudregel om avräkning vid utmätning. Motionärerna anser att den nuvarande avräkningsordningen bör ändras så att medel som kommer in genom utmätning i första hand ska avräknas mot fordrans kapitalbelopp. Motsvarande förslag lämnas i kommittémotionerna 2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 9 och 2025/26:3181 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 17.

I motion 2025/26:1898 av Mattias Jonsson och Dzenan Cisijs (båda S) föreslås ett tillkännagivande till regeringen om att ändra ordningen vid reglering av E-målskulder så att kapitalskulden prioriteras före ränteskulden.

Bakgrund

Utsökningsbalken innehåller bestämmelser som reglerar hur Kronofogdemyndigheten ska avräkna de medel som kommer in genom utmätning. Enligt 13 kap. 13 § utsökningsbalken ska influtna medel som tillkommer en borgenär genom utmätning i första hand avräknas mot ränta och annan biförpliktelse och därefter på kapitalbeloppet. Borgenären har dock möjlighet att begära att avräkningen görs på ett annat sätt.

Det finns två huvudtyper av utsökningsmål hos Kronofogdemyndigheten, s.k. A-mål och E-mål. A-mål står för allmänna mål, dvs. skulder till staten och kommunen, och E-mål står för enskilda mål, dvs. skulder till privatpersoner och företag.

Pågående arbete

Som tidigare redovisats i betänkandet beslutade regeringen i april 2025 att ge en särskild utredare i uppdrag att ta ställning till åtgärder för att minska problemet med överskuldsättning (dir. 2025:37). I uppdraget ingår att utredaren bl.a. ska överväga en ändrad avräkningsordning. Utredaren ska därför

- analysera och redovisa för- och nackdelar med ändrade regler för avräkningsordning för konsumentfordringar
- utifrån analysen ta ställning till om det bör införas regler om en ändrad avräkningsordning för konsumentfordringar
- oavsett ställningstagande i sak lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget ska redovisas senast den 10 juli 2026.

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat motsvarande motionsyrkanden som de som nu är aktuella om att ändra avräkningsordningen, senast våren 2023 i betänkande 2022/23:CU7. Utskottet avstyrkte då motionsyrkandet med hänvisning till pågående utredningsarbete. Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen har gett en utredare i uppdrag att ta ställning till åtgärder som kan minska problemet med överskuldsättning. I uppdraget ingår bl.a. att överväga en ändrad avräkningsordning. Utskottet anser att resultatet av det pågående arbetet inte bör föregripas genom någon åtgärd från riksdagens sida. Motionsyrkandena avstyrks därmed.

Barnkonsekvensanalys av det insolvensrättsliga regelverket

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att det bör göras en barnkonsekvensanalys av det insolvensrättsliga regelverket. Utskottet hänvisar till ett tidigare ställningstagande. Jämför reservation 9 (V).

Motionen

I kommittémotion 2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande till regeringen om att det bör göras en barnkonsekvensanalys av dagens regelverk och att förslag bör lämnas som förbättrar situationen för alla de barn och unga som lever i familjer med överskuldsättning. Motionärerna anför bl.a. att reglerna i samband med överskuld-sättning hittills inte har tagit tillräcklig hänsyn till barnens situation. Det är därför nödvändigt att belysa barnperspektivet på ett bättre och tydligare sätt för att bl.a. leva upp till barnkonventionen.

Bakgrund

Barnkonventionen

Artiklarna 1–42 i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) är sedan januari 2020 en del av svensk rätt (se SFS 2018:1197). En tanke med inkorporeringen av konventionen som lag är att tydliggöra att konventionens rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som berör barn; detta gäller i fråga om både ny och befintlig lagstiftning (prop. 2017/18:186 s. 74 och 86). Enligt artikel 3 i konventionen ska vid alla åtgärder som rör barn i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Innebörden är att barnets bästa alltid ska utredas, beaktas och bedömas. Vidare erkänner konventionsstaterna genom artikel 27 varje barns rätt till den levnadsstandard som krävs för barnets utveckling.

Barnkonventionsutredningen har granskat hur svensk lagstiftning och praxis när det gäller bl.a. utmätning och skuldsanering förhåller sig till artikel 27 om barnets rätt till levnadsstandard. Utredningen bedömer i sitt betänkande Barnkonventionen och svensk rätt (SOU 2020:63) att svensk lagstiftning och praxis på området överensstämmer med barnkonventionen. Regelverkets huvudsakliga innebörd beskrivs i följande två avsnitt.

Utmätning

En persons egendom får med vissa undantag tas i anspråk för betalning av hans eller hennes skulder, vilket görs genom utmätning som verkställs av Kronofogdemyndigheten. (Se 4 kap. utsökningsbalken.) Även en persons bostad kan under vissa förutsättningar utmätas, och det finns inte något formellt hinder mot att utmäta eller försälja egendom som också utgör ett barns bostad. Enligt praxis krävs dock starka skäl för att ett barns bostad ska kunna utmätas, vilket särskilt har utvecklats av Högsta domstolen efter att barnkonventionen blev svensk lag. Sålunda har domstolen uttalat att vid bedömningen av om det är försvarligt att utmäta en fastighet där det bor ett barn ska barnets eget intresse av skydd för sin hemmiljö vägas mot intresset att kunna utnyttja det ekonomiska värde som ligger i fastigheten för att tillgodose borgenären (rättsfallet NJA 2021 s. 1065). I det aktuella fallet resulterade avvägningen i att en utmätning av fastigheten inte kunde anses försvarlig.

Enligt de s.k. beneficiereglerna är viss egendom undantagen från utmätning bl.a. på grund av gäldenärens behov av egendomen. Om gäldenären har familj ska skälig hänsyn även tas till vad familjen använder och behöver. (Se 5 kap. 1–2 §§ utsökningsbalken.)

Förbehållsbeloppet vid löneutmätning består i praktiken av tre delar: ett normalbelopp som ska täcka alla vanliga levnadskostnader utom bostadskostnaden, gäldenärens faktiska bostadskostnad och vissa ytterligare särskilda kostnader. Till den sistnämnda kategorin hör bl.a. underhållsbidrag, umgängeskostnader och skäliga kostnader för umgängesresor (se bl.a. Kronofogdemyndighetens information om bestämmande av förbehållsbeloppet vid löneutmätning, KFM A 2024:1). Rätten till tillägg för umgängeskostnader

syftar till att en förälder som står under löneutmätning ska ha råd att umgås med sitt barn, så att barnet ska kunna utöva sin lagstadgade rätt till umgänge med den förälder som barnet inte bor varaktigt tillsammans med (se rättsfallet NJA 2015 s. 211).

Den 1 juni 2022 höjdes normalbeloppen för barn så att barnfamiljer får behålla mer än tidigare vid löneutmätning. Höjningarna ska säkerställa barnens rätt till en acceptabel tillvaro, med fritidsaktiviteter, trots att föräldrarna är skuldsatta. I samma lagstiftningsärende förtydligades även att en gäldenär kan få anstånd med betalningen mer än en gång under pågående löneutmätning. I det avgörande om anstånd vid löneutmätning som omnämns i det föregående avsnittet om löneutmätning betonade Högsta domstolen barnets bästa vid den bedömning som ledde fram till att anstånd beviljades (se rättsfallet NJA 2023 s. 662).

Skuldsanering

Under vissa förutsättningar kan en person beviljas skuldsanering enligt skuldsaneringslagen (2016:675). Den nuvarande skuldsaneringslagen ersatte en tidigare skuldsaneringslag från 2006 och syftar till att ge fler evighetsgäldenärer möjlighet att starta om på nytt utan en betungande skuldbörda (prop. 2015/16:125, bet. 2015/16:CU19, rskr. 2015/16:235).

Enligt den nuvarande skuldsaneringslagen är betalningsplanens längd vid skuldsanering som huvudregel fem år, men det är möjligt att avvika från huvudregeln om det finns ”beaktansvärda skäl” att bestämma en kortare tid (34 §). I 2006 års skuldsaneringslag gällde ett krav på ”särskilda skäl”. I propositionen till den nya skuldsaneringslagen uttalade regeringen att ändringen till beaktansvärda skäl innebär att fler omständigheter ska kunna beaktas vid bestämmandet av betalningsplanens längd och att fler betalningsplaner ska kunna bli kortare än fem år. Om det t.ex. finns en risk för att gäldenärens barn drabbas oskäligt hårt, genom att behöva leva under knappa ekonomiska förhållanden under en stor del av sin barndom, bör detta kunna vara ett skäl för att göra avsteg från huvudregeln och bestämma en kortare betalningsplan. (Se prop. 2015/16:125 s. 89 f. och 222 f.)

För att göra betalningsplanen mer human har gäldenären två betalningsfria månader varje år, juni och december (38 § första stycket). Regeringen angav i propositionen (s. 87) att de betalningsfria månaderna innebär en välkommen ventil under den tid som gäldenären genomför sina skuldsaneringsbetalningar och att de förbättrar förutsättningarna för gäldenären att klara av skuldsaneringen och bli rehabiliterad. Även ur ett barnperspektiv bör det enligt regeringen vara välkommet med betalningsfria månader. För en gäldenär med barn är en sådan lösning värdefull och ger honom eller henne förbättrade möjligheter att klara av vissa särskilt utgiftstyngda månader.

De höjda normalbelopp för barnfamiljer vid löneutmätning som trädde i kraft den 1 juni 2022 innebär att även skuldsaneringsgäldenärer får behålla mer varje månad. Utsökningsbalkens bestämmelser om förbehållsbelopp är

nämligen vägledande vid bestämmandet av vad en gäldenär som genomgår skuldsanering ska förbehållas för sin och sin familjs försörjning (33 § skuldsaneringslagen).

Tidigare behandling

Utskottet behandlade våren 2025 ett motsvarande motionsyrkande som det som nu är aktuellt (bet. 2024/25:CU10). Utskottet avstyrkte motionsyrkandet med följande motivering:

Liksom tidigare konstaterar utskottet att Barnkonventionsutredningen, som granskade de svenska reglerna om bl.a. utmätning och skuldsanering, i sitt betänkande från 2020 bedömde att reglerna på området överensstämde med barnkonventionen. Dessutom noterar utskottet att normalbeloppen för barn höjdes 2022 så att barnfamiljer nu får behålla mer än tidigare vid löneutmätning samt att syftet med höjningarna var att säkerställa barnens rätt till en acceptabel tillvaro, med fritidsaktiviteter, trots att föräldrarna är skuldsatta. Mot den bakgrunden är utskottet fortfarande inte berett att föreslå någon åtgärd med anledning av motionsyrkandet, som därför avstyrks.

Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet står fast vid den uppfattning som tidigare redovisats, och motionsyrkandet avstyrks därför.

Frågor om skuldsanering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. ändrade förutsättningar för att bevilja skuldsanering, skuldsanering av vissa slags skulder och betalningsplanens längd. Utskottet hänvisar bl.a. till gällande rätt och pågående arbete.

Jämför reservation 10 (S), 11 (V, MP), 12 (S, C, MP) och 13 (V).

Motionerna

Allmänna förutsättningar för skuldsanering

I kommittémotion 2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 10 begärs ett tillkännagivande till regeringen om att skuldsanering bör beviljas tidigare och omfatta fler personer. Motionärerna anför att det vanligen är äldre personer som beviljas skuldsanering och att skuldsanering oftare borde beviljas personer i arbetsför ålder. I samma motion begärs även ett tillkännagivande till regeringen om att återbetalningsbeloppet bör fastställas vid skuldsaneringens början (yrkande 12). Motionärerna anför att då

återbetalningsbeloppet löpande justeras efter individens inkomst, innebär det att en ökad arbetsinsats inte leder till en förbättrad ekonomisk situation. Detta innebär att det saknas incitament för att arbeta under skuldsaneringsperioden.

I motion 2025/26:1153 av Hanna Westerén (S) begärs ett tillkännagivande om att villkoren för skuldsanering bör ses över. Motionären anför att fler åtgärder bör övervägas för att komma tillrätta med långvarig och svår skuldsättning.

Skuldsanering av vissa slags skulder

I kommittémotion 2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande till regeringen om att utreda skuldsaneringsreglerna för att kontrollera att de är ändamålsenliga och inte hindrar kvinnor från att ta sig ur relationer där det förekommit ekonomiskt våld. Motionärerna anför att ett hinder som uppmärksammas av våldsutsatta kvinnor är att de inte vågar söka underhållsstöd av rädsla för s.k. eftervåld. Kvinnorna kan då inte beviljas skuldsanering eftersom de inte uttömt samtliga ekonomiska resurser som de har rätt till.

Betalningsplanen vid skuldsanering

I kommittémotion 2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 11 begärs ett tillkännagivande till regeringen om att förkorta betalningsplanens längd vid skuldsanering för privatpersoner från fem till tre år.

I kommittémotion 2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande till regeringen om att huvudregeln för betalningsplanens längd vid skuldsanering för privatpersoner ska minskas från fem till tre år med två betalningsfria månader per år.

I kommittémotion 2025/26:3181 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 15 begärs ett tillkännagivande till regeringen om att ändra betalningsplanen från fem år till tre år vid skuldsanering. Motionärerna anför att det är bättre att bli skuldfri snabbt än att ha ett antal betalningsfria månader och att en treårig betalningsplan skulle underlätta och påskynda för den skuldsatte att återgå till en normal levnadsstandard.

Skuldsaneringslagen

Den nuvarande skuldsaneringslagen (2016:675) ersatte en tidigare skuldsaneringslag från 2006. Tanken bakom 2016 års lag var att ge fler s.k. evighetsgäldenärer möjlighet att starta om på nytt utan en betungande skuldbörda (prop. 2015/16:125, bet. 2015/16:CU19, rskr. 2015/16:235).

Enligt skuldsaneringslagen innebär skuldsanering att en gäldenär helt eller delvis befrias från ansvar för betalningen av de skulder som omfattas av skuldsaneringen (1 §). Skuldsanering får beviljas fysiska personer under förutsättning att vissa villkor som anges i skuldsaneringslagen är uppfyllda (5 §). Gäldenären måste bl.a. ha sina huvudsakliga intressen i Sverige, vara

insolvent och så skuldsatt att han eller hon med hänsyn till samtliga omständigheter inte kan antas ha förmåga att betala sina skulder inom överskådlig tid.

Skuldsanering får vidare bara beviljas om det är skäligt med hänsyn till gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden. Skälighetsbedömningen ska vara allmän, dvs. det ska göras en totalbedömning. I lagtexten räknas dock vissa omständigheter upp som särskilt ska beaktas. Man ska bl.a. beakta omständigheterna vid skuldernas tillkomst, dvs. hur och varför gäldenären har skuldsatt sig (9 §). Vid skälighetsbedömningen ska även särskilt beaktats de ansträngningar gäldenären har gjort för att fullgöra sina förpliktelser. I förarbetena till den nya skuldsaneringslagen betonades att gäldenären ska ha visat en uppriktig vilja att lösa sina ekonomiska problem genom att själv ha gjort ansträngningar att fullgöra sina förpliktelser (prop. 2015/16:125 s. 98).

Om ansökan inte avvisas eller avslås ska Kronofogdemyndigheten snarast besluta att skuldsanering ska inledas (inledandebeslut). I inledandebeslutet ska det bestämmas vilket belopp som gäldenären ska betala för tiden till dess att frågan om skuldsanering slutligt har avgjorts eller något annat har bestämts. Det ska också bestämmas när och hur betalning ska ske. Efter inledandebeslut ska Kronofogdemyndigheten se till att ärendet blir så utrett som dess beskaffenhet kräver. Kronofogdemyndigheten kan därefter, om vissa angivna förutsättningar är uppfyllda, antingen besluta att avslå ansökan eller, tillsammans med gäldenären, upprätta ett förslag till skuldsanering. I beslutet om skuldsanering ska det bestämmas bl.a. vilka fordringar som ska omfattas av skuldsaneringen och en betalningsplan. För att kunna upprätta en betalningsplan måste först bestämmas vilket belopp som ska förbehållas gäldenären och dennes familj. Vid denna beräkning ska bestämmelserna i 7 kap. 4 och 5 §§ utskningsbalken om förbehållsbelopp vara vägledande. (Se 20–33 §§.)

Betalningsplanens längd vid skuldsanering är som huvudregel fem år, men det är möjligt att avvika från huvudregeln om det finns ”beaktansvärda skäl” att bestämma en kortare tid (34 §). I 2006 års skuldsaneringslag gällde ett krav på ”särskilda skäl”. I förarbetena till den nya skuldsaneringslagen (samma proposition s. 89) uttalade regeringen att ändringen till beaktansvärda skäl innebär att fler omständigheter ska kunna beaktas vid bestämmandet av betalningsplanens längd och att fler betalningsplaner ska kunna bli kortare än fem år. Regeringen bedömde, liksom utredningen och majoriteten av remissinstanserna, att det finns fördelar med en betalningsplan som kan anpassas efter förhållandena i det enskilda fallet jämfört med en generell förkortning av betalningsplanen. Regeringen anförde vidare att det finns risker med att generellt förkorta betalningsplanen, t.ex. att fler gäldenärer då skulle få avslag på sina ansökningar eftersom en skuldsanering skulle framstå som oskälig och att kreditvillkoren för konsumenter skulle försämrats. En generell förkortning skulle också riskera att påverka betalningsmoralen och i grunden förtroendet för skuldsaneringsinstitutet, om inte förkortningen balanserades av

inskränkande villkor som minskar gäldenärens möjlighet att beviljas skuldsanering. För att göra betalningsplanen mer human har gäldenären vidare två betalningsfria månader varje år, juni och december (38 § första stycket). Regeringen angav i propositionen (s. 87) att de betalningsfria månaderna innebär en välkommen ventil under den tid som gäldenären genomför sina skuldsaneringsbetalningar och att de förbättrar förutsättningarna för gäldenären att klara av skuldsaneringen och bli rehabiliterad.

Utgångspunkten är att ett beslut om skuldsanering ska vara definitivt (prop. 1993/94:123 s. 78). Ett beslut om skuldsanering kan dock omprövas efter en ansökan hos Kronofogdemyndigheten av en borgenär eller gäldenär. Ett skuldsaneringsbeslut kan ändras bl.a. om gäldenärens ekonomiska förhållanden väsentligen har förbättrats efter beslutet om skuldsanering och detta beror på omständigheter som inte kunnat förutses vid beslutet, som t.ex. en betydande inkomstökning. Ett skuldsaneringsbeslut kan även ändras om gäldenärens ekonomiska förhållanden väsentligen har förändrats till det sämre efter beslutet om skuldsanering och detta beror på omständigheter som inte kunnat förutses vid beslutet. Det kan då vara fråga om situationer där gäldenären på grund av nya oförutsedda sociala eller ekonomiska omständigheter inte längre har förmåga att fullfölja sina åligganden. (Se 48–49 §§.)

Pågående arbete

Som tidigare redovisats i betänkandet tillsatte regeringen i april 2025 Utredningen om åtgärder mot överskuldsättning med fokus på evighetsgäldenärer (dir. 2025:37). Av utredningsdirektivet framgår att regeringen bedömer att det troligen finns många överskuldsatta som skulle komma i fråga för skuldsanering, men som av olika skäl inte ansöker om det. Regeringen anser därför att det finns skäl att överväga åtgärder för att få fler evighetsgäldenärer att ansöka om skuldsanering. Utredaren ska därför

- analysera och ta ställning till om det finns behov av åtgärder för att få fler evighetsgäldenärer att ansöka om skuldsanering
- utifrån analysen ta ställning till om det finns ett behov av att anpassa reglerna om skuldsanering för att fler evighetsgäldenärer ska komma ur överskuldsättningen
- lämna nödvändiga författningsförslag och förslag till andra åtgärder.

Uppdraget ska redovisas senast den 10 juli 2026.

Tidigare behandling

Våren 2025 behandlade utskottet motsvarande motionsyrkanden som de som nu är aktuella om att utreda om skuldsaneringsreglerna är ändamålsenliga och att förkorta betalningsplanen vid skuldsanering (bet. 2024/25:CU10). Motionsyrkandena avstyrktes, och riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Allmänna förutsättningar för skuldsanering

Utskottet konstaterar att Utredningen om åtgärder mot överskuldsättning med fokus på evighetsgäldenärer bl.a. ska ta ställning till om det finns behov av fler åtgärder för att få ytterligare evighetsgäldenärer att ansöka om skuldsanering och utreda om det finns ett behov av att anpassa reglerna om skuldsanering för att fler evighetsgäldenärer ska komma ur överskuldsättningen. Till viss del överensstämmer alltså uppdraget med förslagen om ändrade förutsättningar för skuldsanering som tas upp i motionerna 2025/26:3649 (S) yrkande 10 och 2025/26:1153 (S). Uppdraget ska redovisas senast den 10 juli 2026. Utskottet är mot den bakgrunden inte berett att föreslå någon åtgärd från riksdagen med anledning av motionsyrkandena, som därför avstyrks.

Utskottet är inte heller berett att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av förslaget om att återbetalningsbeloppet bör fastställas vid skuldsaneringens början. Även motion 2025/26:3649 (S) yrkande 12 avstyrks således.

Skuldsanering av vissa slags skulder

Utskottet konstaterar, liksom i sitt tidigare ställningstagande, att den nuvarande skuldsaneringslagen innehåller en s.k. skälighetsbedömning som innebär att skuldsanering endast får beviljas om det är skäligt med hänsyn till gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden. Vid skälighetsbedömningen ska man bl.a. beakta omständigheterna vid skuldernas tillkomst, dvs. hur och varför gäldenären har skuldsatt sig. Även de ansträngningar som gäldenären har gjort för att fullgöra sina förpliktelser ska särskilt beaktas. Med hänsyn till den totalbedömning som alltså ska göras enligt den nuvarande regleringen ser utskottet inte skäl att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av motion 2025/26:972 (V) yrkande 8. Motionsyrkandet avstyrks därför.

Betalningsplanen vid skuldsanering

Utskottet har vid ett flertal tillfällen avstyrkt motionsförslag om att förkorta betalningsplanens längd vid skuldsanering. Liksom tidigare anser utskottet att det inte finns skäl att föreslå något tillkännagivande till regeringen med anledning av förslagen i motionerna 2025/26:972 (V) yrkande 5, 2025/26:3181 (C) yrkande 15 och 2025/26:3649 (S) yrkande 11, som därför avstyrks.

Slutlig preskription

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om slutlig preskription. Utskottet hänvisar till pågående arbete.

Jämför reservation 14 (V).

Motionen

I kommittémotion 2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om att införa en slutlig preskriptionstid för skulder. Motionärerna anför att en slutlig preskription för skulder skulle ha en stor betydelse för överskuldsatta och ge en möjlighet till rehabilitering och omstart.

Preskriptionslagen

Bestämmelser om preskription finns i preskriptionslagen (1981:130). Att en fordran preskriberas innebär att borgenären förlorar sin rätt att kräva ut fordran. Enligt preskriptionslagen preskriberas en fordran tio år efter dess tillkomst, om inte preskriptionen avbryts dessförinnan. Preskriptionstiden är dock tre år för en fordran mot en konsument (2 §). En preskription avbryts t.ex. genom att gäldenären får ett skriftligt krav eller en skriftlig påminnelse om fordringen från borgenären (5 §). När preskriptionen avbryts påbörjas en ny preskriptionstid.

Pågående arbete

Som redovisats tidigare i betänkandet beslutade regeringen i april 2025 att ge en särskild utredare i uppdrag att ta ställning till åtgärder för att minska problemet med överskuldsättning (dir. 2025:37). Utredaren ska bl.a. överväga absolut preskription och i det sammanhanget

- analysera och redovisa för- och nackdelar med regler om absolut preskription
- utifrån analysen ta ställning till om det bör införas regler om absolut preskription av konsumentfordringar
- oavsett ställningstagande i sak lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget ska redovisas senast den 10 juli 2026.

Tidigare behandling

Utskottet har vid ett flertal tillfällen behandlat och avstyrkt motionsyrkanden om att införa slutlig preskription, senast våren 2025 i betänkandet

2024/25:CU10. Motionsyrkandena avstyrktes med hänvisning till pågående arbete inom Regeringskansliet, och riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen har gett en utredare i uppdrag att ställning till åtgärder som kan minska problemet med överskuldsättning, och att det i uppdraget bl.a. ingår att överväga absolut preskription. Resultatet av det pågående arbetet bör inte föregripas genom någon åtgärd från riksdagens sida. Motionsyrkandet avstyrks därför.

Kontroll vid konkursansökan m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att skärpa reglerna för att stävja taktiska konkurser och om utökade kontroller vid konkursansökan. Utskottet hänvisar bl.a. till tidigare ställningstaganden.

Jämför reservation 15 (S) och 16 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3590 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 82 begärs ett tillkännagivande till regeringen om att skärpa reglerna när det gäller taktiska konkurser. Motionärerna anför att fler åtgärder behöver vidtas mot arbetslivskriminalitet, bl.a. behöver reglerna skärpas för att motverka att företag sätter sig i konkurs av taktiska skäl.

I kommittémotion 2025/26:3181 föreslår Alireza Akhondi m.fl. (C) tillkännagivanden till regeringen om krav på utökad kontroll av identitetshandlingar vid ansökan om personlig konkurs (yrkande 4) och om att tingsrätterna, vid granskning av en ansökan om personlig konkurs, ska kontrollera om det finns en polisanmälan om kapad identitet (yrkande 5).

Konkurslagen

Genom konkurs tar en gäldenärs samtliga borgenärer i ett sammanhang tvångsvis i anspråk gäldenärens samlade tillgångar för betalning av sina fordringar. Under en konkurs omhändertas tillgångarna för borgenärernas räkning av konkursboet (1 kap. 1 § konkurslagen [1987:672]). Gäldenär i konkurslagens mening kan vara såväl en fysisk person som en juridisk person.

En ansökan om konkurs görs skriftligen till den tingsrätt där gäldenären svarar i tvistemål. Normalt innebär det att en konkursansökan som avser en fysisk person ges in till tingsrätten där han eller hon har sin hemvist och som avser en juridisk person där styrelsen har sitt säte. Sökanden ska vidare ange och styrka de omständigheter som gör domstolen behörig, om de inte är kända.

En enskilds konkursansökan ska vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller sökandens ombud. Sedan den 1 juli 2021 är det möjligt att lämna in ansökan elektroniskt, och den ska i sådant fall skrivas under med en avancerad elektronisk underskrift (lagstiftningsärendet om en effektivare konkurshantering, prop. 2020/21:148, bet. 2020/21:CU19, rskr. 2020/21:318). (Se 2 kap. 1 och 2 §§.)

En uppgift av gäldenären om att han eller hon är insolvent ska godtas av domstolen, om det inte finns särskilda skäl att inte göra det (2 kap. 7 §). Särskilda skäl att inte godta en sådan uppgift kan t.ex. vara oenighet bland ställföreträdarna för en juridisk person som avses med konkursansökningen. Enligt huvudregeln ska en ansökan som uppfyller de formella kraven prövas genast – utan förhandling – om gäldenären är sökande (2 kap. 14 §). En konkursansökan får inte återkallas efter att ett beslut om konkurs har meddelats. Beslutet kan dock överklagas och hävas i högre instans. (Se 2 kap. 22 §.)

I samband med att möjligheten till elektronisk konkursansökan infördes 2021 anförde regeringen i propositionen följande om förfalskade ansökningar (s. 38):

I samband med att det förekommit att någon förfalskat en gäldenärs ansökan och på så sätt fått gäldenären felaktigt försatt i konkurs har det framförts krav på att endast tillåta ansökningar som görs med elektronisk underskrift. Att helt övergå till digital ingivning och alltså förbjuda att ansökan görs på papper med traditionell underskrift skulle dock föra för långt. I de fall en enskild kan ansöka digitalt till domstolar och andra myndigheter utgör detta i regel ett alternativ till ingivning med post. Även om utvecklingen går i riktning mot att allt fler använder digital kommunikation, har inte alla gäldenärer tillgång till internet och personer med betalningssvårigheter kan dessutom ha svårt att få tillgång till e-legitimation och andra elektroniska identifieringsmöjligheter. Traditionellt ingivande kan vidare behöva ske i situationer där tekniken fallerar (jfr prop. 2017/18:126).

Kravet på egenhändigt undertecknande bör alltså vara kvar men kompletteras med en möjlighet att digitalt göra en ansökan som uppfyller tillräckliga krav på säkerhet. I likhet med vad som skett på andra håll bör det föreskrivas att en ansökan då ska ske med användande av en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 910/2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (jfr prop. 2015/16:72 s. 33 f.).

Riksdagen beslutade våren 2025 om ändringar i bl.a. konkurslagen som syftar till att effektivisera och modernisera konkursförfarandet (prop. 2024/25:135, bet. 2024/25:CU18, rskr. 2024/25:279). Lagändringarna handlar bl.a. om att tingsrättens roll renodlas och att flera uppgifter flyttas till konkursförvaltaren och tillsynsmyndigheten i konkurser. Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2026.

Olovlig identitetsanvändning

I juli 2016 infördes olovlig identitetsanvändning som ett nytt brott i 4 kap. 6 b § brottsbalken (prop. 2015/16:150, bet. 2015/16:JuU29, rskr. 2015/16:240). Straffbestämmelsen syftar till att motverka missbruk av identitetsuppgifter och ge skydd mot den integritetskränkning det innebär att få dessa utnyttjade. För straffansvar krävs att någon utger sig för att vara en annan person genom att olovligen använda den personens identitetsuppgifter och därigenom ger upphov till skada eller olägenhet för honom eller henne. Straffet ska vara böter eller fängelse i högst två år.

Pågående arbete

Som en del av arbetet med att motverka arbetslivskriminalitet har regeringen vidtagit bl.a. följande åtgärder.

I september 2021 inrättade regeringen en nationell delegation mot arbetslivskriminalitet (dir. 2021:74). Delegationens uppdrag har varit att samla och stödja relevanta aktörer, förstärka kunskapen om arbetslivskriminaliteten i Sverige och sprida kunskap om internationella erfarenheter. Genom ett tilläggsdirektiv från februari 2024 fick delegationen i uppdrag att bl.a. analysera de arbetslivskriminella upplägg som används inom vissa särskilt utsatta näringsgrenar och reglerade yrken (dir. 2024:26). Uppdraget har delredovisats i olika omgångar och slutredovisades i februari 2025 (SOU 2025:25). I slutbetänkandet konstateras bl.a. att det kan ingå i ett arbetslivskriminellt upplägg att låta en verksamhet gå i konkurs för att verksamhetsutövaren ska kunna undgå ansvar att betala löner till de anställda och utnyttja den statliga lönegarantin. Delegationen lämnar inom vissa områden förslag på nya författningar eller ändringar av befintliga. Inom andra områden görs bedömningar, exempelvis om behovet av översyn av det gällande regelverket. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Vidare presenterade regeringen i juli 2022 en nationell strategi mot arbetslivskriminalitet som består av 45 punkter med åtgärder inom sju huvudområden, bl.a. effektivare tillsyn och kontroll. Avsikten med strategin är att samla, samordna och fokusera regeringens åtgärder och höja ambitionen i arbetet med att motverka och bekämpa arbetslivskriminalitet. Det är också meningen att strategin ska underlätta uppföljning och utvärdering på området (A2022/00996).

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat och avstyrkt liknande förslag om att införa stärkta kontroller av ansökan vid personlig konkurs. I 2021 års lagstiftnings-ärende om en effektivare konkurshantering anförde utskottet följande:

I likhet med regeringen anser inte utskottet att det finns skäl att helt avskaffa möjligheten att lämna in en egenhändigt undertecknad konkursansökan i pappersform. Det kan uppstå situationer, t.ex. när tekniken inte

fungerar, som gör att det bör vara möjligt att lämna in en konkursansökan på detta sätt.

Det är givetvis olyckligt om en enskild eller juridisk person skulle försättas i konkurs efter en falsk eller obehörig ansökan. Även om ett konkursbeslut snabbt kan hävas efter ett överklagande kan detta innebära betydande problem för den som drabbas. Mot detta intresse står dock kravet på att en konkursansökan ska hanteras skyndsamt. Att ålägga domstolarna en skyldighet att vidta särskilda kontrollåtgärder vid varje konkursansökan skulle vara både tids- och resurskrävande. I de fall en ansökan ger upphov till misstankar om att den är förfalskad eller om det finns andra tveksamheter har domstolarna dessutom alltid möjlighet att utreda saken (jfr 33 kap. 2 a § rättegångsbalken). [...]

Till detta kommer att det sedan 2016 är straffbart enligt en särskild straffbestämmelse i brottsbalken att olovligen använda någon annans identitetsuppgifter. Straffbestämmelsen syftar till att motverka missbruk av identitetsuppgifter, och genom kriminaliseringen får den drabbade bättre möjlighet att ta till vara sin rätt. Det lagförslag som utskottet har ställt sig bakom innebär att en konkursansökan ska kunna ges in digitalt och skrivas under med en avancerad elektronisk underskrift. Den nya ordning som nu införs kommer att innebära en säkrare kontroll av sökandens identitet i de fall konkursansökan ges in elektroniskt. Det som anförs i motionerna om bättre identitetskontroll med bank-id eller annan elektronisk legitimering måste enligt utskottet anses vara tillgodosett genom den nya ordning som nu införs. Mot bakgrund av det som utskottet ovan anför är utskottet inte heller berett att föreslå ett tillkännagivande med anledning av vad som i övrigt anförs i motionerna. De bör därför avslås.

Våren 2025 stod utskottet fast vid denna uppfattning och avstyrkte motsvarande motionsyrkanden som de som nu är aktuella om att införa stärkta kontroller av ansökningar om konkurs (bet. 2024/25:CU10). Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

När det gäller förslaget om att införa stärkta kontroller av ansökningar om konkurs står utskottet fast vid den uppfattning som tidigare redovisats. Motion 2025/26:3181 (C) yrkandena 4 och 5 avstyrks därmed.

När det sedan gäller förslaget om att skärpa reglerna för att stävja taktiska konkurser konstaterar utskottet att regeringen på olika sätt uppmärksammar frågan om arbetslivskriminalitet och därtill kopplade frågeställningar. Därmed ser utskottet inte skäl till någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av förslaget i motion 2025/26:3590 (S) yrkande 82. Motionsyrkandet avstyrks således.

Reservationer

1. Anhörigersättning, punkt 2 (C)

av Alireza Akhondi (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3581 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 15.

Ställningstagande

En närstående till en person som blivit dödad genom uppsåtligt våld bör vara berättigade till kränkningsersättning för den upprördhet, sorg och kränkning av sinnesfriden som kan följa av dödsfallet. Det har tidigare diskuterats om kränkningsersättning till anhöriga är förenligt med allmänna skadeståndsrättsliga principer. I Norge finns sedan länge en bestämmelse som ger vissa närstående till den avlidne rätt till kränkningsersättning om gärningspersonen uppsåtligen eller av grov vårdslöshet orsakat dödsfallet. Jag anser att det bör införas ytterligare bestämmelser i skadeståndslagen som ger anhöriga till personer som dödsats genom uppsåtligt våld eller av grov vårdslöshet rätt till kränkningsersättning. Regeringen bör låta utreda en sådan ordning. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

2. Betalning av skadestånd, punkt 5 (C)

av Alireza Akhondi (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:832 av Mikael Larsson (C).

Ställningstagande

Den som blir skadeståndsskyldig genom en dom har ofta inte råd att betala skadeståndet. I medier har det rapporterats bl.a. om terroristattacken på

Drottninggatan i Stockholm där brottsoffren inte fått något skadestånd eftersom de dömda saknar betalningsförmåga. Regeringen bör därför snarast utreda och ta fram förslag på hur de som blir skadeståndsskyldiga genom en dom ska kunna betala skadeståndet till den som utsatts. Regeringen behöver även se över hur lagstiftningen kan ändras för att den som tilldömts ett skadestånd ska kunna få det utbetalt inom en skälig tid. Vad som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

3. Frågor om hemförsäkring, punkt 7 (S)

av Joakim Järrebring (S), Leif Nysmed (S), Laila Naraghi (S), Denis Begic (S) och Anna-Belle Strömberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 22 och
avslår motionerna

2025/26:1156 av Hanna Westerén (S) och
2025/26:2731 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Många försäkringsbolag tillämpar försäkringsvillkor som innebär att rättsskyddet i en hemförsäkring omfattar vårdnadstvister först när det har gått ett år efter parternas separation. Ett sådant karensvillkor är oförmånligt för försäkringstagaren och riskerar att slå hårt mot våldsutsatta kvinnor med begränsade medel att betala för ett ombud. Det är således svårt för en våldsutsatt kvinna att skydda sig mot förövarens fortsatta våld när han använder barnen i en vårdnadstvist för att komma åt både kvinnan och barnen. Vidare kan det leda till en stor ojämlikhet i processen och ytterst till att den ekonomiskt svagare parten ger upp och inte orkar strida för sina barns intressen.

Regeringen bör därför se över möjligheten att låta rättsskyddet i en hemförsäkring omfatta vårdnadstvister med någon som den försäkrade varit gift eller sambo med utan något villkor om karenstid. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

4. En ny försäkringslösning, punkt 8 (S, MP)

av Joakim Järrebring (S), Leif Nysmed (S), Laila Naraghi (S), Denis Begic (S), Anna-Belle Strömberg (S) och Amanda Palmstierna (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3732 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 19.

Ställningstagande

Försäkringsbranschen i Sverige har larmat om att försäkringarna för hus och fastigheter i vissa områden kan komma att bli väldigt dyra eller helt sägas upp på grund av klimatförändringarnas extremväder. Detta kan leda till att många människor står utan försäkring för hus som skadats i t.ex. en översvämning. Vi anser inte att det är rimligt att enskilda individer ska ansvara för skador som uppkommer på grund av klimatförändringar och extremväder. Möjligheten att införa en ny försäkringslösning behöver därför ses över.

Vi konstaterar att flera europeiska länder redan har infört nya fungerande försäkringssystem, däribland Spanien, Frankrike, Norge och Storbritannien. I exempelvis Storbritannien har man framgångsrikt lyckats hålla premierna i riskområdena på samma nivåer som i övriga kommunen genom att försäkringsbolagen har skapat ett gemensamt återförsäkringsbolag för att sprida ut risken. Regeringen bör därför utreda möjligheterna att införa ett liknande system i Sverige. Vad som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

5. Verktyg för jämförelser mellan försäkringsbolag, punkt 9 (S)

av Joakim Järrebring (S), Leif Nysmed (S), Laila Naraghi (S), Denis Begic (S) och Anna-Belle Strömberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3733 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 50.

Ställningstagande

Otydliga prisuppgifter och avtalsvillkor från försäkringsbolag gör det svårt för konsumenter att göra medvetna och väl avvägda val. Det kan även leda till att konsumenter avstår från att teckna försäkringar. Därför vill vi se bättre verktyg för jämförelser mellan olika försäkringsbolag. Försäkringsbolagen bör även tydligt kommunicera vad som ingår i försäkringen. Det är en uppgift för regeringen att ta nödvändiga initiativ. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

6. Kostnadsfördelning efter bristande kreditprövning, punkt 10 (S, V)

av Malcolm Momodou Jallow (V), Joakim Järrebring (S), Leif Nysmed (S), Laila Naraghi (S), Denis Begic (S) och Anna-Belle Strömberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 11 och

2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 16.

Ställningstagande

Överskuldssättning är ett stort samhällsproblem. Oseriösa kreditgivningsföretag brister ofta i sin kreditprövning och beviljar lån trots att det är uppenbart att låntagaren kommer att få svårt att betala tillbaka. Det förekommer att dessa företag även bedriver inkassoverksamhet för att tjäna ytterligare pengar på de låntagare som inte kan betala tillbaka. I slutändan vänder sig företagen till Kronofogdemyndigheten. Den bristfälliga kreditprövningen påverkar dock inte företagens möjligheter att driva in skulderna genom myndighetens försorg. Det är inte acceptabelt.

För att skapa incitament för långivare att utföra ordentliga kreditprövningar menar vi att de företag som inte gör detta bör tvingas att ta ett större ekonomiskt ansvar när skulderna hamnar hos Kronofogdemyndigheten. Därför bör regeringen återkomma med ett förslag som innebär att företag som brister i kreditprövningen ska stå för en större kostnad vid verkställighet hos Kronofogdemyndigheten. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

7. Förbehållsbeloppet vid löneutmätning, punkt 12 (V)

av Malcolm Momodou Jallow (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 6 och avslår motionerna

2025/26:110 av Angelica Lundberg (SD) yrkandena 1 och 2 samt

2025/26:1212 av Eva Lindh (S).

Ställningstagande

Normalbeloppen vid löneutmätning justeras en gång per år utifrån förändringen av det allmänna prisläget, och det saknas laglig möjlighet att besluta om nya normalbelopp utöver den årliga ändringen. Under de senaste åren med hög inflation har dock priserna stigit väldigt snabbt. Detta slår mycket hårt mot dem som står under löneutmätning. Kronofogdemyndigheten och andra som möter skuldsatta personer beskriver en situation där dessa har allt svårare att få vardagen att gå ihop. Tuffast är det för barnfamiljer. Det finns en oro för att den höga inflationen kan leda till att skuldsatta drar på sig nya skulder. Jag anser att det nuvarande regelverket är alldeles för stelt och oflexibelt. Systemet behöver anpassas för att kunna möta kraftiga prisökningar under ett år.

Regeringen bör därför ta initiativ till en lagändring som gör det möjligt att justera normalbeloppen vid utmätning flera gånger under ett och samma år i tider av ovanligt hög inflation och/eller kostnadsökningar. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

8. Avräkningsordningen, punkt 13 (S, V, C)

av Malcolm Momodou Jallow (V), Joakim Järrebring (S), Leif Nysmed (S), Laila Naraghi (S), Denis Begic (S), Anna-Belle Strömberg (S) och Alireza Akhondi (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 9,
2025/26:3181 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 17 och
2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 13 och
bifaller delvis motion
2025/26:1898 av Mattias Jonsson och Dzenan Cisija (båda S).

Ställningstagande

De medel som kommer in genom utmätning ska enligt huvudregeln först avräknas mot räntor och avgifter och därefter mot kapitalbeloppet, om inte fordringsägaren har begärt något annat. Först när förfallna räntor och avgifter är betalda görs alltså en avräkning mot kapitalbeloppet. Denna ordning leder ofta till en svår ekonomisk situation för gäldenären, där den totala skulden växer trots att han eller hon kontinuerligt och under lång tid betalar av sin skuld. Det är därför positivt att regeringen har gett en utredare i uppdrag att ta ställning till åtgärder som kan minska problemet med överskuldsättning, och att det i uppdraget ingår att överväga en ändrad avräkningsordning. Uppdraget ska redovisas senast den 10 juli 2026. Regeringen bör därefter återkomma med ett lagförslag som innebär att avräkningsreglerna för fordringar som lämnats över till Kronofogdemyndigheten för verkställighet ändras så att medel som kommer in i första hand ska avräknas mot fordringens kapitalbelopp. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

9. Barnkonsekvensanalys av det insolvensrättsliga regelverket, punkt 14 (V)

av Malcolm Momodou Jallow (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 7.

Ställningstagande

En grupp som drabbas hårt av överskuldsättning är barnen till överskuldssatta personer. Barnombudsmannen har i samband med tidigare utredningar framfört kritik mot att barnens rättigheter inte blivit tillräckligt belysta. I en utredning från 2013 beskriver Socialstyrelsen att barn som växer upp i överskuldssatta familjer drabbas hårt av ett mycket utsatt ekonomiskt läge och att dessa familjers livsvillkor sannolikt hör till de sämre i samhället. Barnen upplever ofta att de tidigt måste sätta sig in i familjens ekonomiska situation, vilket kan göra att skola och fritid blir lidande. År 2025 hade över 189 000

barn i Sverige föräldrar med skulder hos Kronofogdemyndigheten eller föräldrar som var föremål för skuldsanering. Även efter 2022 års lagändringar om bl.a. höjda normalbelopp för barnfamiljer, är reglerna otillräckliga när det gäller barnens situation. Det behövs därför en ordentlig barnkonsekvensanalys av dagens regelverk, liksom förslag på åtgärder som förbättrar situationen för alla barn och unga som lever i familjer med överskuldsättning.

Det är en uppgift för regeringen att ta nödvändiga initiativ. Det som har anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

10. Allmänna förutsättningar för skuldsanering, punkt 15 (S)

av Joakim Järrebring (S), Leif Nysmed (S), Laila Naraghi (S), Denis Begic (S) och Anna-Belle Strömberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkandena 10 och 12 samt avslår motion

2025/26:1153 av Hanna Westerén (S).

Ställningstagande

För att minska överskuldsättningen krävs ytterligare åtgärder och reformer, bl.a. bör skuldsanering beviljas tidigare och omfatta fler skuldsatta. De som ansöker och beviljas skuldsanering i dagsläget är framför allt äldre med små möjligheter att förbättra sin inkomst. Skuldsanering till fler i ett tidigare skede skulle ge samhällsekonomiska vinster och bidra till ett mer ansvarsfullt kreditgivningssystem. Vidare behöver incitamenten för arbete under skuldsaneringsperioden stärkas genom ett fast återbetalningsbelopp. Eftersom återbetalningsbeloppet i dag justeras löpande efter individens inkomst ger en ökad arbetsinsats inte en förbättrad ekonomisk situation. Återbetalningsbeloppet ska därför i stället fastställas vid skuldsaneringens början. Regeringen bör låta utreda en sådan ordning. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

11. Skuldsanering av vissa slags skulder, punkt 16 (V, MP)

av Malcolm Momodou Jallow (V) och Amanda Palmstierna (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 8.

Ställningstagande

Länsstyrelsen i Östergötland lyfter i rapporten En väg ut! – Det ekonomiska våldet i nära relationer (2020) fram de hinder som kan finnas för en våldsutsatt kvinna att genomgå skuldsanering. Rapporten uppmärksammar bl.a. att en del kvinnor som har brutit upp och som har barn boende hos sig på heltid inte vågar söka underhållsstöd av rädsla för det som benämns eftervåld. Kvinnorna nekas då skuldsanering eftersom de inte har uttömt alla möjliga ekonomiska resurser som barnen har rätt till. Det är viktigt att skuldsaneringssystemet inte hindrar kvinnor från att göra sig fria från både skulder och våld. Regelverket för skuldsanering bör därför utredas med inriktningen att regelverket ska vara ändamålsenligt och inte hindra kvinnor från att ta sig ur relationer där det förekommer ekonomiskt våld. Det är en uppgift för regeringen att ta nödvändiga initiativ. Det som har anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

12. Betalningsplanen vid skuldsanering, punkt 17 (S, C, MP)

av Joakim Järrebring (S), Leif Nysmed (S), Laila Naraghi (S), Denis Begic (S), Anna-Belle Strömberg (S), Alireza Akhondi (C) och Amanda Palmstierna (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2025/26:3181 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 15 och
2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 11 och
bifaller delvis motion
2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 5.

Ställningstagande

Den som har så stora skulder att han eller hon inte kan betala tillbaka inom en överskådlig tid kan ansöka om skuldsanering hos Kronofogdemyndigheten. En skuldsanering innebär ofta en livsavgörande vändning för den skuldsatta personen. Den nuvarande regleringen kan dock förbättras. En förkortad betalningsplan, från fem till tre år, skulle ligga i linje med utvecklingen i andra nordiska länder och ge den skuldsatte en snabbare återgång till ett ekonomiskt rehabiliterat liv. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med ett lagförslag som innebär att betalningsplanen vid skuldsanering för privatpersoner som huvudregel ska bestämmas till tre år. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

13. Betalningsplanen vid skuldsanering, punkt 17 (V)

av Malcolm Momodou Jallow (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 5 och
bifaller delvis motionerna

2025/26:3181 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 15 och
2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 11.

Ställningstagande

Överskuldsättning är en katastrof för dem som drabbas och särskilt för dem som fastnat i skuldfällan under lång tid, s.k. evighetsgäldenärer. Det var därför positivt när den nya skuldsaneringslagen 2016 gjorde det enklare att få skuldsanering. Regleringen innebär att betalningsplanen i fler fall än tidigare ska kunna bestämmas till kortare tid än fem år, vilket är ett steg i rätt riktning. Jag menar dock att det finns utrymme för ytterligare förbättringar. Enligt min mening borde betalningsplanen som huvudregel bestämmas till tre år i stället för fem. Kortare betalningsplaner i kombination med två betalningsfria månader per år, skulle ge ännu bättre förutsättningar för överskuldsatta att klara av en skuldsanering och få en andra chans utan alltför hård belastning på gäldenären.

Regeringen bör därför återkomma med ett förslag som innebär att huvudregeln för betalningsplanens längd vid skuldsanering för privatpersoner minskas från fem till tre år med två betalningsfria månader per år. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

14. Slutlig preskription, punkt 18 (V)

av Malcolm Momodou Jallow (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkande 10.

Ställningstagande

I betänkandet Överskuldsättning i kreditsamhället? (SOU 2013:78) lämnades ett förslag om att införa slutlig preskription efter drygt 15 år för fordringar som fastställts av Kronofogdemyndigheten eller i domstol. Beredningen av utredningens förslag avslutades i samband med att regeringen antog en strategi för att motverka överskuldsättning. För den som är överskuldssatt och utan hopp om att någonsin komma ur skuldspiralen där varje extra intjänad krona ska utmätas skulle dock en slutlig preskriptionstid ha stor betydelse för möjligheten till rehabilitering och omstart. Skuldsanering är förvisso en verkningsfull åtgärd men det är också en svår och relativt lång process. Slutlig preskription kan ses som ett komplement till skuldsanering, och dessa åtgärder står inte heller i vägen för varandra. En slutlig preskriptionstid syftar till att säkerställa att den som under många år levt med bl.a. löneutmätning kan garanteras att situationen åtminstone inte förvärras. Jag anser att regeringen bör ta fram ett lagförslag som innebär att det införs en slutlig preskriptionstid för skulder. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

15. Kontroll vid konkursansökan m.m., punkt 19 (S)

av Joakim Järrebring (S), Leif Nysmed (S), Laila Naraghi (S), Denis Begic (S) och Anna-Belle Strömberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3590 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 82 och avslår motion

2025/26:3181 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 4 och 5.

Ställningstagande

Arbetslivskriminalitet är tämligen utbredd i Sverige. Det handlar bl.a. om kriminella företag som skaffar konkurrensfördelar genom svartjobb, illegal arbetskraft och skenanställningar. Även om regeringen vidtar vissa åtgärder för att bekämpa arbetslivskriminaliteten så behövs ytterligare reformer för att motverka problemen. Regeringen behöver bl.a. se över lagstiftningen och skärpa reglerna för att motverka att företag av taktiska skäl ansöker om konkurs.

Vi anser därför att regeringen bör återkomma med lagförslag som innebär att taktiska konkurser försvåras i enlighet med det som anförts ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

16. Kontroll vid konkursansökan m.m., punkt 19 (C)

av Alireza Akhondi (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3181 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 4 och 5 samt avslår motion

2025/26:3590 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 82.

Ställningstagande

Under de senaste åren har ett flertal privatpersoner försatts i personlig konkurs via falska ansökningar. Detta är mycket allvarligt och för den som drabbas kan det få förödande konsekvenser som t.ex. frysta tillgångar, förhinder att utföra sitt arbete och anmärkningar hos kreditupplysningsföretag. Det kan konstateras att de kontroller som görs vid ansökan om personlig konkurs inte är tillräckliga. Jag anser därför att det bör införas utökade kontroller av legitimation vid digitala ansökningar av konkurs, t.ex. genom bank-ID. De tingsrätter som handlägger konkurser bör också få i uppdrag att vid en ansökan om personlig konkurs kontrollera om det finns en polisanmälan om kapad identitet för sökanden. Det är en uppgift för regeringen att ta nödvändiga initiativ för att åstadkomma dessa ändringar. Det som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2025/26

2025/26:110 av Angelica Lundberg (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Kronofogdemyndigheten ökade befogenheter avseende skäligen boendekostnader för gäldenärer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte tillåta ökade boendekostnader utan rimliga skäl under pågående löneutmätning och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:113 av Angelica Lundberg (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ta fram ett system för att även kunna utmäta fordon av lägre värde och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Kronofogdemyndigheten utökat uppdrag att genomföra fler utmätningar av gäldenärs fordon, även när de är skrivna på andra, och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Kronofogdemyndigheten utökat uppdrag att använda digital teknik för eftersökning av utmätningbara fordon och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:832 av Mikael Larsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att skadestånd utbetalas till de drabbade och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag som innebär att huvudregeln för betalningsplanens längd vid skuldsanering för privatpersoner minskas från fem till tre år med två betalningsfria månader per år och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagen bör ändras för att möjliggöra att i tider av ovanligt hög inflation och/eller kostnadsökningar kunna justera normalbeloppet vid utmätning fler gånger under året för att bättre följa prisökningarna i samhället och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör göras en barnkonsekvensanalys av dagens regelverk och lämnas förslag som förbättrar situationen för alla de barn och unga som lever i familjer med överskuldsättning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverket för skuldsanering bör utredas för att kontrollera att det är ändamålsenligt och inte hindrar kvinnor att ta sig ur relationer där det förekommit eller förekommer ekonomiskt våld och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag som innebär att avräkningsreglerna för skuldsatta som hamnat hos Kronofogden ändras så att kapitalskulden betalas före kostnads- och ränteskulder och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag som innebär att det införs en slutlig preskriptionstid för skulder och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att långgivaren ska stå för en större kostnad vid verkställighet hos Kronofogden om inte tillräcklig kreditprövning har genomförts och säkerhet inte krävts för lånet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1153 av Hanna Westerén (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över en ändring av villkoren vid långvarig och svår skuldsättning och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1156 av Hanna Westerén (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av införandet av en obligatorisk försäkring vid köp av småhus och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1212 av Eva Lindh (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda om fackavgift och a-kassa åter kan räknas in i förbehållsbeloppet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1516 av Kristina Axén Olin (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att se över det politiska ansvaret vid byggnationer i översvänningsutsatta områden och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1898 av Mattias Jonsson och Dzenan Cisija (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra företrädesordningen vid reglering av E-målskulder så att kapitalskulden prioriteras före ränteskulden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2041 av Johanna Rantsi (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att stärka brottsoffers rätt till ersättning samt höja ersättningsbeloppen vid sexualbrott och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2731 av Markus Wiechel (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att göra hemförsäkringen obligatorisk i vissa fall och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3138 av Joar Forssell (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett utvidgat skadeståndssystem och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3181 av Alireza Akhondi m.fl. (C):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav på utökad kontroll av identitetshandlingar vid begäran om personlig konkurs och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge tingsrätterna i uppdrag att vid ansökan om personlig konkurs kontrollera om det finns någon polisanmälan om kapad identitet och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra betalningsplanen från fem år till tre år vid skuldsanering och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra betalningsordningen för skulder hos Kronofogden så att kapitalbeloppet betalas först och därefter förfallen ränta och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3242 av Marléne Lund Kopparklint (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att, utöver den pågående utredningen om brottsoffers rätt till ersättning, särskilt se över hur det solidariska betalningsansvaret kan justeras så att ansvaret i högre grad fördelas proportionerligt mellan gärningspersonerna, utan att på något sätt äventyra brottsoffrets rätt till full ersättning, och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3581 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en kränkningsersättning till nära anhöriga bör införas och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3590 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S):

82. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa reglerna mot taktiska konkurser och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skuldsanering bör beviljas tidigare och omfatta fler och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förkorta skuldsaneringstiden och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka incitament för arbete under saneringsperioden genom ett fast återbetalningsbelopp och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny huvudregel om avräkning vid utmätning och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snabblåneföretag som brister i kreditprövning bör stå för en större kostnad vid verkställighet hos Kronofogden och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka konsumenternas rätt till hemförsäkringar med rättsskydd som är tillämpligt direkt efter en separation eller skilsmässa eller att den försäkrade har lämnat en relation, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:3732 av Åsa Westlund m.fl. (S):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en försäkringslösning som säkerställer att fastighetsägare och boende i områden med stor risk för översvämningar och andra extremväder

även fortsättningsvis har möjlighet att teckna en försäkring som man har råd med och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3733 av Åsa Westlund m.fl. (S):

50. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa krav på bättre jämförelseverktyg mellan försäkringsbolag och tillkännager detta för regeringen.